ဇေယျာမောင်(ဦးကိုလေး)

မြတ်ဗုဒ္ဓဒေသနာ

What the Buddha Taught

by

Dr. Walpola Rahula

မြတ်ဗုဒ္ဓဒေသနာ

အဋ္ဌမအကြိမ်၊ ၂၀၀၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ၊ အုပ်ရေ ၁၀၀၀

အဖုံးပန်းချီ သန်းမြင့်အောင်

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၃၂၀၆၁၈၀၆၁၀ နှင့် စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၃၂၀၅၆၅၀၆၀၈ တို့အရ ဦးကျော်ဦး(၀၃၉၉၀) ပါရမီစာပေ၊ အမှတ် ၂၃၀၊ ၂၉ လမ်း၊ ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်က ထုတ်ဝေ၍ မျက်နှာဖုံးနှင့် အတွင်းစာသားကို ဦးအောင်ထက်(၀၈၀၀၃) အောင်ပါရမီ ပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ် ၁၂၇၊ အခန်း ၃၊ ၅၂ လမ်း၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်က ပုံနှိပ်သည်။

တန်ဖိုး ၁၀၀၀ ကျပ်

ပါရမီစာပေ

၂၃၀၊ ၂၉ လမ်း၊ ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်(ဖုန်း ၂၅၃၂၄၆)

၂/၄၊ ကမ္ဘာအေးစေတီတော်မုခ်ဦးစောင်းတန်း၊ ရန်ကုန်

၂၉၅၊ ဈေးအရှေ့လမ်း၊ ထားဝယ်

E-mail paramibk@myanmar.com.mm

မာတိကာ

ဘာသာပြန်ဆိုသူ၏အမှာစာ ၅
ပဥ္စမအကြိမ်မြောက် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်းအတွက်
ဘာသာပြန်ဆိုသူ၏အမှာစာ ၁၀
ဆရာမင်းသုဝဏ်ထံမှစာ ၁၆
နိဒါန်း ၁၇
ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ် ၂၂
၁။ ဗုဒ္ဓဘာသာ စိတ်နေသဘောထား ၂၅
၂။ အရိယသစ္စာလေးပါး ပထမအရိယသစ္စာ – ဒုက္ခ ၅၅
၃။ အရိယသစ္စာလေးပါး ဒုတိယအရိယသစ္စာ – သမုဒယ ၇၈
၄။ အရိယသစ္စာလေးပါး တတိယအရိယသစ္စာ – နိရောဓ ၈၉
၅။ အရိယသစ္စာလေးပါး စတုတ္ထအရိယသစ္စာ – မဂ္ဂ ၁၀၆
၆။ အနတ္တ(ဝိညာဉ်ကောင်မရှိ)တရားတော် ၁၁၇
၇။ စိတ်လေ့ကျင့်ရေး ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ ၁၄၈
၈။ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်ယနေ့ကမ္ဘာ ၁၆၅
ဆရာတော်ဒေါက်တာဝါလ်ပိုလာရာဟုလာအရှင်မြတ်၏
ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းချုပ် ၁၉၂
ဒေါက်တာဝါလ်ပိုလာရာဟုလာအရှင်သူမြတ်ထံမှ
ရရှိသော စာတစ်စောင် ၂၀၁

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ဘာသာပြန်ဆိုသူ၏အမှာစာ

ဒေါက်တာ ဝါလ်ပိုလာ ရာဟုလာအရှင်သူမြတ် ပြုစုရေးသား၍ အင်္ဂလန်ပြည်၌ ၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် ပထမအကြိမ်ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသော What the Buddha Taught အမည်ရှိ ကျမ်းငယ်သည် မြန်မာစာဖတ်ပရိသတ်လက်သို့ ၁၉၆၀–ပြည့်နှစ်တွင် ရောက်ရှိခဲ့လေသည်။ ဤသို့ရောက်ရှိ နိုင်ရန် ကျွန်တော်၏ကြိုးပမ်းမှုပါဝင်ခဲ့ပေသည်။ ထိုနှစ် ဧပြီလသင်္ကြန်ရက်များအတွင်း ရန်ကုန်မြို့ အင်းလျားမြိုင်လမ်းရှိ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပဋိပတ္တိလုပ်ငန်းဌာနတွင် တရားတစ်ပတ်ဝင်နေစဉ် ဆရာကြီးဦးဘခင်ထံသို့ တပည့်တစ်ဦးက အောက်စဖို့ဒ် တက္ကသိုလ်မှနေ၍ What the Buddha Taught စာအုပ်တစ်အုပ် ပို့ပေးလိုက်ပါသည်။ တရားပတ်ပြီးဆုံးသောအခါ၌ ဆရာကြီးက ကျွန်တော့်အား ယင်းစာအုပ်ငယ်ကို ဖတ်ကြည့်စေပါသည်။ စာအုပ်ကို ဖတ်ရှုပြီးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ခေတ်သစ်ပညာတတ်များအတွက် အထူးသင့်လျော်သော ဗုဒ္ဓဘာသာစာပေတစ်အုပ်ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာ သဘောပေါက်လာသဖြင့် ကုန်သည်လမ်းရှိ ပြည်သူ့စာပေစာအုပ်တိုက် သခင်ကျော်စိန်အား အဆိုပါစာအုပ်ကို သူ့ဆိုင်၌ ထားရှိရောင်းချပေးရန် ပြောဆိုတိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် အရှင်ရာဟုလာမထေရ်၏ မြတ်ဗုဒ္ဓဒေသနာကျမ်းငယ်သည် မြန်မာပြည်တွင် ပျံ့နှံ့လာခဲ့သည်။

ဤကျမ်းသည် ကျွန်တော့်အား အစွန်း ၂ ဖက်မှ ကယ်တင်ခဲ့ပါသည်။ ခေတ်သစ်ပညာသင်ကြားတတ်မြောက်ပြီး အနောက်တိုင်း တက္ကသိုလ်များမှဘွဲ့ထူး ဂုဏ်ထူးများရကာ ရာထူးဌာနန္တရကြီးကြီး ထမ်းဆောင်နေလင့်ကစား ကျွန်တော်၏အသက်အရွယ် ၄၀ ဝန်းကျင် ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင်ပွဲကြီး ဆင်ယင်ကျင်းပနေချိန်က ဗုဒ္ဓဘာသာရေးဆိုင်ရာ ကျွန်တော်၏ အသိဉာဏ်မှာ “ဖိုးသုည”ဘဝတွင်သာရှိနေကြောင်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်မိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၅၃ ခုနှစ်မှစ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာစာပေများကို စတင်လေ့လာဆည်းပူးခဲ့ပါသည်။ တစ်မတ်တန်၊ ငါးမူးတန် ဘုရားရှိခိုးစာအုပ်မျိုးစုံ၊ ၁၀ စောင်တွဲ၊ ၁၅ စောင်တွဲ၊ ပရိတ်ကြီးမျိုးစုံမှ အစ ခေတ်အဆက်ဆက် ကျမ်းတတ်ဆရာတော်အမျိုးမျိုးတို့ရေးသားပြုစုခဲ့ကြသည့် ဒီပနီပေါင်းစုံ ကျမ်းကြီးကျမ်းငယ် အဆူဆူတို့မှသည် မြန်မာပြန် နိကာယ်ငါးရပ်နှင့်ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ ပါဠိတော်များအထိ လေ့လာကျက်မှတ် ဆည်းပူးပါသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်ထုတ်ဝေကြသော အနောက်တိုင်း သုတေသီများ ပညာရှင်များ၏ ဗုဒ္ဓဝါဒဆိုင်ရာ ကျမ်းကြီးကျမ်းငယ်များကို လက်လှမ်းမီသမျှ ဝယ်ယူစုဆောင်း၍ မလွတ်တမ်း ဖတ်ရှု လေ့လာခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ ဖိုးသုညဘဝမှ ကျမ်းဂန်နှံ့စပ်သည့်အဆင့်သို့ရောက်ရန် အပတ်တကုတ်ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့ခြင်းဖြင့် ရလဒ်အဖြစ် တွေဝေယိမ်းယိုင်မှု၊ သို့လောသို့လော တွေးတောယုံမှားမှုတို့ကိုသာ ရရှိခဲ့ပါသည်။

ပုံပမာအားဖြင့် ပင်လယ်ကမ်းခြေတွင် ရေကူးနေသူတစ်ဦးအပေါ် လှိုင်းလုံးကြီးများ ဆင့်ကဲဆင့်ကဲရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်လိုက်သဖြင့် နစ်မြုပ်သွားရပြီး ကံအားလျော်စွာ ခြေထောက်မီသော သဲသောင်စပ်သို့ ပြန်လည်ရောက်လာခဲ့သူတစ်ဦးနှင့်တူခဲ့ပေသည်။ ပင်လယ်လှိုင်းလုံးကြီးများ၏ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်ကြောင့် အချိန်ကြာမူးဝေနောက်ကျို မှုန်မှိုင်းပြာရီဖြစ်ရသကဲ့သို့ ထိုထိုပညာရှင်များ၏ ဗုဒ္ဓဝါဒဆိုင်ရာ အယူအဆအမျိုးမျိုး ရှုထောင့်အလီလီ ဝေဖန်

ချက်အသီးသီးတို့ကြားတွင် ကျွန်တော်သည် စိတ်ရှုပ်ထွေးပွေလီ ဝေရီ ထုံထိုင်း ဖြစ်သွားခဲ့ရပေသည်။ ဤသို့ တစ်ဖက်စွန်းမှ အခြားတစ်ဖက်စွန်းသို့ ရောက်ရှိသွားခဲ့သူကျွန်တော့်အား ဆရာတော်ရာဟုလာအရှင်သူမြတ်၏ မြတ်ဗုဒ္ဓဒေသနာကျမ်းငယ်က မဇ္ဈိမပဋိပဒါ အလယ်အလတ်လမ်းသို့ သယ်ယူတွဲခေါ်၍ ဗုဒ္ဓဝါဒအပေါ် ကြည်လင်ပြတ်သား ရှင်းလင်းတိကျသောအမြင်ကို ပေးခဲ့ပါသည်။ ဗုဒ္ဓ၏ "ဧဟိ ပဿိကော" ဖိတ်ခေါ်ချက်ကို လက်ခံ၍ ဝိပဿနာလမ်းစဉ်ကို ကျင့်သုံးနေချိန်တွင် ဤကျမ်း၌ တင်ပြရှင်းလင်းပေးထားသော အနတ္တာသဘောတရား တမလွန်ဘဝ ပြဿနာနှင့် နိဗ္ဗာန်အယူအဆတို့သည် လက်တွေ့လုပ်ငန်းကို များစွာအထောက်အကူပြုခဲ့ပေသည်။

ဤကျမ်းငယ်ကို ပြုစုစီရင်သူ ဝါလ်ပိုလာ ရာဟုလာ အရှင်သူမြတ်သည် ဗုဒ္ဓသာသနာတွင် ထူးထူးကဲကဲ အံ့ဖွယ်သရဲ ထွန်းတောက်ပေါ်ပေါက်လာသူ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတစ်ပါးဖြစ်ပေသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ အရှေ့တိုင်း ဗုဒ္ဓစာပေများသည် တတိယသင်္ဂါယနာတင်ချိန်လောက်မှစ၍ သီဟိုဠ်ရဟန်းတော်များက ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ရေးသားခဲ့သော စာပေများသာဖြစ်ကြောင်း၊ အဋ္ဌကထာဆရာကြီးများဖြစ်သော အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသနှင့် အရှင်ဗုဒ္ဓဒတ္တတို့၏ ယူဆချက် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များကို ဘုရားဟောဒေသနာတော် အစစ်အမှန်သဖွယ် ယူဆလက်ခံနေကြကြောင်း စသဖြင့် အနောက်တိုင်း သုတေသီပညာရှင်များက ထိုးနှက်ဝေဖန်လာချိန် အထူးသဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ဗုဒ္ဓသည် အတ္တဝါဒကို လက်ခံခဲ့သယောင် ထိုပညာရှင်အချို့က တင်ပြလာနေချိန်တွင် မြန်မာပြည်အပါအဝင် အရှေ့တိုင်းနိုင်ငံများမှ ကျမ်းတတ်ဆရာတော် သံဃာတော်များသည် ရေငုံနှုတ်ပိတ်နေတော်မူခဲ့ကြ၍ မချင့်မရဲဖြစ်ခဲ့ရပေသည်။ ယင်းဆရာတော် သံဃာတော်များ၏ ခပ်မဆိတ် နေတော်မူခဲ့ကြခြင်းသည်–

(က) အနောက်တိုင်းပညာရှင်တို့က ထိုသို့ ဤသို့ ဗုဒ္ဓစာပေများကို ဝေဖန် ရေးသားနေကြကြောင်း မသိရှိကြ၍

လည်းကောင်း၊

(ခ) သိရှိတော်မူကြသည့်တိုင်အောင် ပါဠိ၊ သက္ကတ၊ ဘင်္ဂါလီ၊ နာဂရီမှလွဲ၍ အနောက်တိုင်း ဘာသန္တရ၌မကျွမ်းကျင်၍လည်းကောင်း၊

(ဂ) အနောက်တိုင်းပညာရှင်တို့အသုံးပြုသည့် သုတေသနလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ဝေဖန်ဆွေးနွေး နှိုင်းယှဉ်သုံးသပ်သောအတတ်ပညာများ၌ မကျင်လည်၍လည်းကောင်း ဖြစ်နိုင်ပေရာသည်။

ဤအချိန်အခါတွင် အရှင်ရာဟုလာမထေရ်သူမြတ်သည် အနောက်တိုင်းပညာရှင်များနှင့်ယှဉ်ပြိုင်ရင်ဆိုင်နိုင်ရန် သူရဲကောင်းသဖွယ် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ဘက်မှ ပေါ်ထွက်လာခဲ့ပေသည်။

ဆရာတော် အရှင်ရာဟုလာသည် ဗုဒ္ဓသာသနာ့ဝန်ထမ်း သီဟိုဠ်(သီရိလင်္ကာ)ရဟန်းတော်တစ်ပါး ဖြစ်ပေသည်။ သီရိလင်္ကာဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများတွင် ငယ်စဉ်က ဗုဒ္ဓဘာသာ စာပေပရိယတ္တိများကို သင်ရိုးဆုံး ဆည်းပူးခဲ့၍ သာသနာ့ဘောင် ဝင်ရောက်ခဲ့ပေသည်။ ထင်ရှားသော ကျောင်းတိုက်ကြီးများတွင် ဓမ္မာစရိယအဖြစ် ဗုဒ္ဓစာပေများကို ပို့ချပေးခဲ့ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ရိုးရာစာပေ သင်ကြားမှု၊ ပို့ချမှုပြုလုပ်နေရာမှ ခေတ်သစ် ပညာနည်းနာများနှင့် သိပ္ပံနည်းဝင် စာပေလေ့လာမှု၊ ဝေဖန်မှုတို့ ကျွမ်းကျင်ရန် သီရိလင်္ကာတက္ကသိုလ်တွင် စာပေသင်ယူပြန်သည်။ ရှေးဦးစွာ လန်ဒန်တက္ကသိုလ်၏ဘီအေ(ဂုဏ်ထူး)ဘွဲ့ကို ဆွတ်ခူးပြီးနောက် သီရိလင်္ကာ တက္ကသိုလ်၏ဒေါက်တာ(ပါရဂူ)ဘွဲ့ကို "သီရိလင်္ကာဗုဒ္ဓသာသနာဝင်"ကျမ်းပြု၍ ဆွတ်ခူးခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် ကာလကတ္တားတက္ကသိုလ်တွင် တိဗက်ဘာသာ စကား၊ တရုတ်ဘာသာစကားများကို သင်ယူရင်း မဟာယာနဂိုဏ်း ဗုဒ္ဓဘာသာအကြောင်းကို လေ့လာဆည်းပူးခဲ့လေသည်။ ယခု ဤကျမ်းကို ထုတ် ဝေချိန်တွင် ပါရီမြို့ ဆော်ဗွန်တက္ကသိုလ်သို့ရောက်ရှိနေ၍ သုတေသန

လုပ်ငန်း လုပ်နေသည်မှာ ၈ နှစ်ပင်ရှိသွားခဲ့ပေပြီ။ မဟာယာန အဘိဓမ္မာ ဆရာကြီး အသင်္ဂ၏ မူရင်းသက္ကတလက်ရာများ မပြည့်မစုံဖြစ်နေသည်ကို တိဗက်မူ၊ တရုတ်မူတို့နှင့်နှိုင်းယှဉ်၍ အသင်္ဂစာပေများကို သုတေသန ပြုလုပ်နေခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ စုံစမ်းသိရှိရသမျှ ဆော်ဗွန်တက္ကသိုလ်မှ ဒေါက်တာဘွဲ့တစ်ခု ရယူပြီးနောက် ဆရာတော်သည် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတွင် အသစ်ဖွင့်လှစ်လိုက်သော ဝိဇ္ဇောဒယတက္ကသိုလ်တွင် ဒု–အဓိပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် အမေရိကန်တက္ကသိုလ်များတွင် လှည့်လည်၍ နှစ်အနည်းငယ်ကြာ ဗုဒ္ဓစာပေများပို့ချပြီး ယခုအခါ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ လန်ဒန်မြို့တွင် အမြဲ သီတင်းသုံး၍ သာသနာပြုနေတော်မူပေသည်။

အထက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ဆရာတော် ရာဟုလာ အရှင်သူမြတ်သည် အနောက်တိုင်းသုတေသီပညာရှင်တို့နှင့် ရင်ဆိုင်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် အထူးအရည်အချင်းပြည့်ဝတော်မူပေသည်။

ခေတ်သစ်သိပ္ပံနည်းဝင် သုတေသနလုပ်ထုံးလုပ်နည်း ပညာရပ်များကို တတ်ကျွမ်းလိမ္မာတော်မူသည့်အပြင် ဘာသန္တရအရာ၌ နှံ့စပ်တော်မူ၏။ တစ်ဖန် ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများတွင် စာပေများကို သင်ရိုးဆုံး သင်ကြားတတ်မြောက်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာကို အမှန်တကယ် သက်ဝင်ယုံကြည်သူ ဗုဒ္ဓသာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းတော်တစ်ပါးဖြစ်ရကား ဗုဒ္ဓဝါဒရေးရာတွင် တစ်ဖက်စောင်းနင်းဖြစ်နေကြသော အနောက်တိုင်းပညာရှင်တို့၏အယူအဆများကို ကောင်းစွာတည့်မတ်ပေးနိုင်တော်မူပေသည်။

ယခုအခါ ဗုဒ္ဓအမည်သုံးစွဲထားသောစာအုပ်အများအပြား ကမ္ဘာတစ်ဝန်းတွင် ပေါ်ထွက်လျက်ရှိပေသည်။ ဆရာတော် ရာဟုလာ၏ အမြင်အရ ဤကဲ့သို့စာအုပ်အများအပြားကို အမှန်တကယ်တတ်ကျွမ်းနားလည်ခြင်း မရှိသူများက ရေးသားနေကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။ တစ်ဖန် အခြားဘာသာများမှ ဆင်းသက်ခဲ့သော ထင်ယောင်ထင်မှားဖြစ်စေသော မှတ်ယူချက်များကို ၎င်းတို့၏စာများတွင် သွတ်သွင်းရေးသားသဖြင့် "ဗုဒ္ဓဒေသနာ" ကို

အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူမှားခြင်း၊ အလွဲဖော်ပြခြင်းတို့ ဖြစ်နေပေသည်။

မြန်မာ့စာပေလောကတွင်လည်း ကိုယ်တိုင်ပြုစုရေးသားဟန်လိုလိုဖြင့် ယင်းကဲ့သို့ ချွတ်ချော်တိမ်းမှားသောစာအုပ်များမှ လွဲမှားသော ကောက်ယူချက်များကို တစ်ဆင့် ထပ်မံတင်ပြနေကြပေပြီ။ ထိုသို့စာအုပ်များကို ဖတ်ရှုကြပြီး ကျွန်တော် တစ်ချိန်က နားဝေတိမ်တောင်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသလို တွေ့ကြုံခံစားနေကြရသော စာဖတ်ပရိသတ်များ အမှန်တရားကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာသိရှိနိုင်ကြရန် ဆရာတော်ရာဟုလာ၏ "မြတ်ဗုဒ္ဓဒေသနာ" စာအုပ်ကို မူရင်းအတိုင်း တစ်သဝေမတိမ်း ယခုတင်ပြလိုက်ပါသည်။

ယင်းစာအုပ်ကို မူလက အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ၌ ပြင်သစ်၊ ဂျာမန်၊ စပိန်၊ တရုတ်နှင့် သီဟဠဘာသာများဖြင့် ပြန်ဆိုထုတ်ဝေပြီးကြလေပြီ။ မြန်မာစာဖတ်ပရိသတ်တို့အတွက်လည်း မြန်မာဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေပေးရန် အမှန်တကယ်လိုလားအပ်နေပါသည်။

ကျွန်တော်၏ ဘာသာပြန်စာပေလုပ်ငန်းတွင် ဤစာအုပ်သည် အနက်နဲဆုံး အခက်ခဲဆုံး စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ဆရာတော်၏ အာဘော်ကို မတိမ်းမစောင်း မချွတ်ချော်စေဘဲ တိကျမှန်ကန်စေရန် အထူးကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့ရလေသည်။ သို့တစေလည်း ဆရာတော်က ပါဠိနှင့် သက္ကတတို့မှ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆို၍ ကျွန်တော်ကတစ်ဆင့် မြန်မာဘာသာ ပြန်ဆိုရာတွင် ဝေါဟာရအခက်အခဲများကြောင့် တိုက်ရိုက်မကျမူ၍ အနီးကပ်ဆုံးအဓိပ္ပာယ်ကိုယူရသည့်အခါများကြုံတွေ့ရပါသည်။ ဤကဲ့သို့ စကားလုံးများအတွက် ကျမ်းပြုသူ၏ချွတ်ယွင်းမှုမဟုတ်ဘဲ ဘာသာပြန်သူ၏မပြည့်စုံမှုဟုသာ ယူဆကာ ခွင့်လွှတ်နိုင်ကြ၍ အကြံဉာဏ်ကောင်းများ ပေးကြပါရန် ပန်ကြားအပ်ပါသည်။

ဦးကိုလေး(ဇေယျာမောင်)
ချယ်ရီလမ်း၊ ပြင်ဦးလွင်

ပဌမအကြိမ်မြောက် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်းအတွက် ဘာသာပြန်ဆိုသူ၏အမှာစာ

(ကောက်နုတ်ချက်)

ကျမ်းရေးသူ ဆရာတော်ရာဟုလာအရှင်မြတ်က ဤစာအုပ် စာမျက်နှာ ၁၂ တွင် မဇ္ဈိမနိကာယ် သုတ္တန်အမှတ် ၁၄၀ မှ ပုံဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ကိုးကားဖော်ပြထားပါသည်။ ဤသုတ္တန်မှာ သုတ္တန်အမှတ်–ဆဌမမူ မဇ္ဈိမနိကာယ်ဝင် သုတ္တန်ပိဋကတ်၊ ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်မြန်မာပြန် စာမျက်နှာ ၂၈၄ မှ ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ်ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော်ရာဟုလာအရှင်မြတ်၏ ဖော်ပြချက်မှာ –

"အခါတစ်ပါးတွင် ဗုဒ္ဓသည် အိုးထိန်းသည်တစ်ဦး၏တင်းကုပ်၌ တစ်ညအိပ်နားနေ၏။ ထိုတင်းကုပ်မှာပင် အလျင်ရောက်ရှိနှင့်သော တောပျော် (တောထွက်– Recluse)ရသေ့တစ်ဦးရှိနေပေသည်။ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး သိကျွမ်းကြသည်မဟုတ်ချေ။ ဗုဒ္ဓသည် ထိုရသေ့ (ရဟန်း)ကိုမြင်၍ ဤရသေ့ငယ်၏အမူအရာများသည် နှစ်လိုဖွယ်ရှိလှ၏။ သူ့အကြောင်းကို စုံစမ်းရပါမူ ကောင်းလေစွဟု– အောက်မေ့ပြီးလျှင် . . "စသည်ဖြင့် ဖြစ်ပါသည်။

ဤကျမ်းကို ဘာသာစပြန်စဉ်ကပင် ကျမ်းရေးသူဆရာတော်၏ ကိုးကားချက်ဟူသမျှကို ရှာဖွေဖတ်ရှုစစ်ဆေး၊ တိုက်ဆိုင်ကြည့်ရှုပြီးမှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စာအုပ်ထွက်လာသောအခါ၌ အလွန်ရင်းနှီးသော ဓမ္မမိတ်ဆွေကြီး ဦးထိန်ဝင်းက အထက်စာပိုဒ်တွင် မျဉ်းသားထားသော "တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သိကျွမ်းကြသည်မဟုတ်ချေ" ဆိုထားသည်ကို လွန်စွာ မကျေမနပ်ဖြစ်နေရာပါသည်။ ဆရာတော်အရှင်သူမြတ်အချို့က

လည်း သဘောမကျ ဖြစ်နေကြသည်ဟု ပြောပါသည်။ သဗ္ဗညုတ ရွှေဉာဏ်တော်ရှင် မြတ်ဗုဒ္ဓသည် မသိတာမရှိ။ ပုက္ကုသာတိအား ထိုတင်းကုပ်တွင် တွေ့ဆုံပြီး တရားဟောရန် သက်သက်ကြွလာတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားက ပုက္ကုသာတိကို မသိဟုဆိုခြင်းမှာ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ အနန္တဉာဏ်တော်ကို မထိမဲ့မြင်ပြုရာ မကျဘူးလားဟု မေးရာပါသည်။ ဘာသာပြန်သူက မှတ်ချက်၊ ရှင်းလင်းချက်ကလေးတော့ ရေးထည့်လိုက်သင့်ပါသည်ဟု ထောက်ပြပါသည်။

ကျွန်တော်များသည် ဘာသာပြန် စာရေးဆရာတစ်ဦးအနေဖြင့် ခိုင်မြဲစွာခံယူထားချက်တစ်ခု ရှိပါသည်။ မိမိမှာဘာသာပြန်သူသာဖြစ်သည်။ မူရင်းစာရေးဆရာ၏ ထင်မြင်ယူဆ ရေးသားချက်ကို တစ်သဝေ မတိမ်း ထပ်ဆင့်ဖော်ပြရန်သာ တာဝန်ရှိသည်။ မိမိ၏ထင်မြင်ယူဆချက်များကို ထည့်သွင်းဖော်ပြရန်တာဝန်မရှိ၊ မဖော်ပြသင့်ဟူသောခံယူချက်ဖြစ်ပါသည်။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ဤအကြောင်းကိစ္စတွင် ဆရာတော်ရာဟုလာ ရည်ညွှန်းသော ဥပရိပဏ္ဏာသ ပါဠိတော်မြန်မာပြန်စာမျက်နှာ ၂၈၄ မှ ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ်ကို ဖတ်ရှုကြည့်ပါက မည်သူမဆို ဆရာတော်ရာဟုလာ၏ နည်းတူပင် ကောက်ချက်ချမိကြပေမည်။ ယင်းဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ်ကို သာလျှင် ဖတ်ရှုရ၍ သက်ဆိုင်ရာ အဋ္ဌကထာအဖွင့်ကို မဖတ်ရှုရသေးသမျှ ဤကောက်ချက်ကိုသာလျှင် ချကြရပေမည်။

"မြတ်စွာဘုရားသည် မာဂဓ တိုင်းတို့၌ ဒေသစာရီလှည့်တော်မူရာမှ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ဆိုက်ရောက်တော်မူသည်။ အိုးထိန်းသည် ဘဂ္ဂဝထံ သူ၏တင်းကုပ်၌ တစ်ညမျှနေရန် ခွင့်တောင်း၏။ ဘဂ္ဂဝက "ရှေးဦးစွာနေထိုင်ကပ်ရောက်နှင့်သော ရဟန်းတစ်ပါး ရှိ၏။ ရှေးဦးနေနှင့်သော ရဟန်းက ခွင့်ပြုမူ ချမ်းသာစွာနေတော်မူပါလော့"ဟု လျှောက်၏။

ထိုရဟန်းထံ မြတ်စွာဘုရားက တစ်ညမျှနေလို၏ဟု ခွင့်တောင်း၏။ ချမ်းသာစွာနေတော်မူပါဟု ရဟန်းက ခွင့်ပြု၏။ ထို့နောက် မြတ်စွာ

ဘုရားနှင့် ထိုရဟန်းတို့သည် ညဉ့်နက်သည့်တိုင်အောင် ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှု သတိဖြစ်စေ၍ ထိုင်နေကြ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားအား "ဤအမျိုးကောင်းသားသည် ကြည်ညိုဖွယ်ကိုဆောင်နိုင်သော ဣရိယာပုတ်ကို ဖြစ်စေ၏။ ငါသည် အကယ်၍ မေးရမူ ကောင်းလေစွ" ဟု အကြံဖြစ်၏။

စသည်ဖြင့် သုတ်ကိုဖတ်ရှုရုံမျှနှင့်မူ တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး မသိကြကြောင်း၊ အိုးထိန်းသည် တဲကုပ်တွင် တစ်ညတာနားနေကြရင်း တွေ့ဆုံကြခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း ယူဆကြမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ရတနာသုံးပါးအပေါ် အထူးကြည်ညိုသဒ္ဓါထက်သန်သူ မိတ်ဆွေကြီး ဦးထိန်ဝင်းနှင့် ဆရာတော်အရှင်သူမြတ်များကမူ မူလသုတ်တော်မှတစ်ဆင့် အဋ္ဌကထာအဖွင့်ကို ဖတ်ရှုလေ့လာပြီးဖြစ်ရကား ဤသုတ်၏ နောက်ခံအကြောင်းအရာကို ကောင်းစွာသိရှိနားလည်ကြပေမည်။ မိတ်ဆွေကြီး ဦးထိန်ဝင်း ရှာဖွေငှားရမ်းပေးသောကျေးဇူးကြောင့် ကျွန်တော်များလည်း အဋ္ဌကထာပါ နောက်ခံအကြောင်းအရာများကို ယခုအခါ လေ့လာ ဖတ်ရှုရပြီးဖြစ်သဖြင့် ကျေးဇူးများလှပါသည်။

ပုက္ကုသာတိရဟန်းမှာ တက္ကသိုလ်ပြည်မှ ဘုရင်မင်းမြတ်ဖြစ်ခဲ့၍ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏ အကြည်တော်မင်း ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ဘုရင် ၂ ပါး လက်ဆောင်ပဏ္ဏာများ အလဲအလှယ်ပေးကမ်းရာတွင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းက ပုက္ကုသာတိမင်းထံ ရွှေပြားပုရပိုက်လက်ဆောင်ကို ပို့ပေးစေခဲ့၏။ ၎င်းရွှေပြားတွင် ယခုအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ဂုဏ်တော်များအကြောင်း၊ ဟောကြားတော်မူသော တရားတော်များ၏ဂုဏ်တော်များအကြောင်း၊ တပည့်သာဝကများ၏ ဂုဏ်တော်များ အကြောင်း စသည်တို့ကို အပြည့်အစုံရေးသား၍ ပို့ပေးလိုက်ခြင်းဖြစ်၏။ ယင်းလက်ဆောင်တော်ကို ပုက္ကုသာတိမင်းသည် ရွှေနန်းပြာသာဒ် အထက်ဘုံအဆင့်သို့ယူဆောင်သွား၍ တစ်ပါးတည်း ရိုသေလေးမြတ်စွာ ဖတ်ရှုရာမှ ရှေးပါရမီဓာတ်ခံရင့်သန်သည့်အလျောက် ရွှေပြားပုရပိုက်လွှာကိုဖတ်ရှုရင်း

ပင်လျှင် ပီတိအဟုန်ပြင်းစွာဖြစ်၍ စတုတ္ထဈာန်၊ ပဋ္ဌမဈာန်တို့ကို ဖြစ်စေ၍ ဈာန်ချမ်းသာဖြင့်သာလျှင် ရက်ပေါင်းများစွာ တစ်ဦးတည်း နေထိုင်ခဲ့လေသည်။

ထို့နောက် ဤမျှချမ်းသာမှုကို လူကိုယ်တိုင် မဖူးမြော်ရဘဲနှင့်ပင်လျှင် ပေးစွမ်းနိုင်သော ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး၏တရားတော်၌ လွန်စွာ သက်ဝင်ယုံကြည်လှသဖြင့် နန်းစည်းစိမ်ကိုစွန့်ပစ်၊ လူ့ဘောင်ကိုစွန့်ခွာ၍ ရသေ့ရဟန်းအဝတ်ကိုဆင်မြန်းကာ တိုင်းသူပြည်သားများက ငိုကြွေးတားမြစ်တောင်းပန်တိုးလျှိုးနေကြဆဲပင် တစ်ဦးတည်းထွက်ခွာလာခဲ့၍ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့အရောက် ၁၉၂ ယူဇနာခရီးပြင်းကို နှင်ခဲ့လေသည်။ ရက်အတန်ကြာပြီး နောက်တစ်ညနေ နေဝင်ရီတရောအချိန်တွင် အိုးထိန်းသည်၏တဲကုပ်သို့ ရောက်ရှိ၍ အိုးထိန်းသည်ထံမှ ခွင့်တောင်းကာ တစ်ညတာနားနေခဲ့သည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားသည် မိုးသောက်ယံတွင် သတ္တလောက တစ်လောကလုံးကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်တော်မူမြဲအတိုင်း ထိုနေ့နံနက်တွင်လည်း မျှော်တင်းတော်မူလတ်သည်ရှိသော် ပုက္ကုသာတိမင်းကို မြင်တော်မူ၍ ဤသို့ကြံတော်မူလေ၏။ ပုက္ကုသာတိမင်းသည် အကြည်တော် ဖြစ်သော ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏ ရွှေသဝဏ်လွှာကို ဖတ်ရှုရ၍ တိုင်းပြည်ကိုစွန့်ပစ်ခဲ့၍ ငါဘုရားကိုရည်၍ ရဟန်းပြု၍ ၁၉၂ ယူဇနာဝေးကွာသော ရာဇဂြိုဟ်ကို ထွက်ခွာခဲ့ရာလတ္တံ့၊ ငါဘုရားသည် ပုက္ကုသာတိမင်းရှိရာအရပ်သို့ ယနေ့အရောက်မသွားသော် အောက်ဖိုလ် ၃ ပါးတို့ကို ထိုးထွင်း၍ မသိမူ၍ တစ်ညဉ့်လွန်လျှင်ကွယ်လွန်ပေလိမ့်မည်။ ငါဘုရား သွားသည်ရှိသော် ပုက္ကုသာတိမင်းသည် အောက်ဖိုလ် ၃ ပါးတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိလတ္တံ့၊ သတ္တဝါများအား ကယ်တင်ရန် လေးအသင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်ဆည်းခဲ့သော ငါဘုရားသည် ထိုပုက္ကုသာတိမင်းအား ကူညီချီးမြှင့်ပေးအံ့ဟု နှလုံးပိုက်တော်မူခဲ့လေသည်။

ထိုနေ့နံနက်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓကိစ္စအားလုံး ဆောင်ရွက်ပြီးတော်မူ

သော မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသည် အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မောဂ္ဂလာန် စသော သာဝကကြီးများကိုပင်အသိမပေးဘဲ သပိတ်သင်္ကန်းတို့ကိုဆောင်ယူ၍ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးတစ်ပါးတည်းသာလျှင် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ရှေးရှု၍ထွက်တော်မူခဲ့၏။ ခြေကျင်ဖြင့်သာ မထင်မရှားသော ရဟန်းအသွင်ဖြင့် ကြွတော်မူခဲ့သောမြတ်စွာဘုရားသည် အိုးထိန်းသည် ဘဂ္ဂဝ၏ တဲကုပ်သို့ ပုက္ကုသာတိရဟန်းနှင့်မရှေးမနှောင်းပင် ဆိုက်ရောက်သွားတော်မူခဲ့လေသည်။

ဤကဲ့သို့ အဋ္ဌကထာတွင်ဖွင့်ဆိုထားသော နောက်ခံအကြောင်းများကို ဖတ်ရှုပြီးဖြစ်သည့် မိတ်ဆွေကြီးဦးထိန်ဝင်းသည် သဒ္ဓါကြည်ညိုစိတ်ပြင်းပြသောစိတ်ခံကြောင့် ဆရာတော်ရာဟုလာ၏ရေးသားချက်အပေါ်ဘဝင်မကျဖြစ်ရာပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက ပုက္ကုသာတိရဟန်းသည် တိုင်းပြည်ကိုစွန့်ခွာ၍ တောထွက်လာခဲ့သော ပုက္ကုသာတိ ဘုရင်ကြီးဖြစ်ကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိရှိတော်မူမည်ဖြစ်သော်လည်း ဆရာတော်ရာဟုလာ ယူဆသကဲ့သို့ "တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သိကျွမ်းကြသည်မဟုတ်"သည်မှာမူ ထင်ရှားနေပါသည်။ ဆရာတော်ရာဟုလာက ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ်တော်ကို ကိုးကားရာတွင် သစ္စာတရားကို ထိုးထွင်းသိမြင်ရန်သာ အဓိက ဖြစ်သည်။ မည်သူက ဟောကြားသည်ကို သိရန်မှာ အရေးမကြီးပါဟု ဆိုလိုရင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။ ပုက္ကုသာတိရဟန်းသည် ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ်လာ နက်နဲသော တရားများကို မည်သူက ဟောကြားနေသည်ဟု မသိဘဲနှင့်ပင်လျှင် အနာဂါမိဖိုလ်သို့ဆိုက်ရောက်သွားကြောင်း တင်ပြခြင်းသာလျှင်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို မထိမဲ့မြင်ပြုရာ မရောက်ပါကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြအပ်ပါသည်။

ဇေယျာမောင်

ချယ်ရီလမ်း၊ ပြင်ဦးလွင်

၁၉၈၆–ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့။

ဆရာမင်းသုဝဏ်ထံမှစာ

၁၈၊ ထွန်းလင်းရိပ်သာ

ကမာရွတ်၊

၁–၈–၇၉။

ဦးကိုလေးခင်ဗျား။

ဝမ်းသာ၍ သာဓုခေါ်လို၍ ဤစာကို ရေးလိုက်ပါသည်။ မနေ့က သားလတ်နှင့်ချွေးမ နေမကောင်းသောအမေကို လာကြည့်ရင်း "အမေ ဖတ်စမ်းပါ" ဟုဆိုကာ ကန်တော့သွားသည့် မြတ်ဗုဒ္ဓဒေသနာကို တွေ့ရ၍ အင်မတန် ဝမ်းသာပါသည်။ သာဓု အကြိမ်ကြိမ်ခေါ်ပါသည်။

လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၂၀ ခန့်က(ဦးကိုလေး၏ကျေးဇူးကြောင့်) ဤစာအုပ်ကို သခင်ကျော်စိန်ဆိုင်မှ ကျွန်တော်ဝယ်ဖတ်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာအကြောင်းကို အင်္ဂလိပ်လိုဖတ်ရသည်က ရှင်းသည်ဖြစ်၍ အင်္ဂလိပ် စာအုပ်ကိုဖတ်ခဲ့ပါသည်။ စေတနာနှင့် ရေးကြသော်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာ မဟုတ်သူများ၏စာအုပ်များဖြစ်သဖြင့် အသိကိုသာ ပေးဖော်ရပါသည်။ ယုံကြည်မှုကို အားမပေးလှပါ။ အရှင်ရာဟုလာ၏ စာအုပ်ကျကာမှ ကျွန်တော်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တစ်ဦး "ပြန်" ဖြစ်လာသဖြင့် အင်မတန်နှစ်သိမ့်မိပါသည်။ သို့သော်လည်း ဗဟုကိစ္စောထဲတွင် မျောခဲ့ရသည်။ ယခု ဦးကိုလေး၏ ကောင်းမှုကို တွေ့ရခါမှ ကျွန်တော့်အလို အနှစ် ၂၀ ခန့်အတွင်း ပြည့်သွားသဖြင့် သာဓု အများကြီးခေါ်ပါသည်။

သာဓု၊ သာဓု၊ သာဓု

ဒေါ်သန်းခင်နှင့်ဦးကိုလေး၊

ကျန်းမာပျော်ရွှင်ကြပါစေ၊

မောင်ဝန်

နိဒါန်း

ယနေ့ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်ပတ်သက်၍ စိတ်ဝင်စားမှု တိုးတက်များပြားလျက်ရှိနေပေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာလေ့လာရန် အသင်းအဖွဲ့နှင့် လေ့လာရေးအုပ်စုပေါင်းများစွာတို့ ပေါ်ပေါက်လာကြ၍ ဗုဒ္ဓရှင်တော် ဟောကြားတော်မူသော ဒေသနာတော်များအကြောင်းစာအုပ်ပေါင်းများစွာလည်း ထွက်ပေါ်ခဲ့ပေပြီ။ သို့ရာတွင် ဝမ်းနည်းစရာကောင်းလှသည်မှာ ဤကဲ့သို့ စာအုပ်အများအပြားကို အမှန်တကယ် တတ်ကျွမ်း နားလည်ခြင်း မရှိသူများက ရေးသားနေကြခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ တစ်ဖန် အခြားဘာသာများမှဆင်းသက်ခဲ့သော ထင်ယောင်ထင်မှားဖြစ်စေသော မှတ်ယူချက်များကို ၎င်းတို့၏စာများတွင် သွတ်သွင်းရေးသားကြသဖြင့် (ဗုဒ္ဓဒေသနာ)ကို အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူမှားခြင်း၊ အလွဲဖော်ပြခြင်းတို့ဖြစ်နေပေသည်။ မကြာသေးမီက ဗုဒ္ဓဘာသာစာအုပ်တစ်အုပ်ကို ပြုစုရေးသားသော (ဘာသာဝါဒနှိုင်းယှဉ်လေ့လာရေးပညာ) ပါမောက္ခတစ်ဦးသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားအား ကြည်ညိုလေးစားစွာဖြင့် အလုပ်အကျွေးပြုစုခဲ့သူ အရှင်မြတ်အာနန္ဒာကို ဘိက္ခုမထေရ်တစ်ပါးဖြစ်သည်ဟု မသိရှိဘဲ ဥပါသကာတစ်ဦးဟု ထင်မြင်ယူဆခဲ့လေသည်။ ဤကဲ့သို့သောစာအုပ်မျိုးမှပေါက်ပွားလာမည့် (ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်ပတ်သက်သည့်) အသိပညာသည် မည်ကဲ့သို့ရှိချိမ့်မည်ကို စာရှုသူများ စဉ်းစားစိတ်ကူး၍သာ ကြည့်ကြစေလိုပါတော့သည်။

ကျွန်ုပ်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာရေးရာကို စနစ်တကျလေ့လာသင်ကြားမှုမရခဲ့သော်လည်း ဗုဒ္ဓက မုချဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားဒေသနာအမှန်ကို သိရှိလိုကြသည့် ပညာတတ် အသိဉာဏ်ရှိသူ၊ စာပေအနံ့အပြားဖတ်တတ်သူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားရည်စူး၍ ဤစာအုပ်ငယ်ကို ရေးသားပါသည်။ ၎င်းတို့အကျိုးငှာ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်နှုတ်တော်မှ ဧကန်မြွက်ဆိုသည့်စကားလုံးများကို တိကျမှန်ကန်စွာ အတတ်နိုင်ဆုံးလွယ်လွယ်တည့်တည့်နည်းဖြင့် အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြရန် ရည်သန်ပါသည်။ ၎င်းမှက္ခပါဠိတော်လာစကားလုံးများမှာလည်း ရှေးအကျဆုံး အက္ခရာတင်မှတ်သားထားသော ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်များဖြစ်သည်ဟု တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ ပညာရှင်များက လက်ခံအသိအမှတ်ပြုထားသည့် တိပိဋကတော်၏ မူရင်းပါဠိတော်များတွင် တွေ့ရှိရသည့်စကားလုံးများပင်ဖြစ်ပါသည်။ ရေးသားထားသည့်အကြောင်းအရာနှင့် အသုံးပြုထားသည့်စာပိုဒ်များသည် မူရင်းပါဠိတော်များမှ တိုက်ရိုက် တည့်တည့်ကိုးကားထားချက်များဖြစ်ပါသည်။ အချို့နေရာများတွင်မူ နောက်ပေါ်ကျမ်းစာများကိုလည်း ရည်ညွှန်းကိုးကားထားပါသည်။

ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်များကို အတော်အသင့် သင်ကြားလေ့လာခဲ့ဖူးပြီး ဆက်လက်ဆည်းပူးလိုသေးသောပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း ကျွန်ုပ်ရည်ရွယ်ရိုးရင်းနှလုံးသွင်းမိပါသည်။ ထိုအကြောင်းကြောင့် အဓိကဝေါဟာရများအတွက် ပါဠိစကားလုံးများကို ဖော်ပြပေးထားရုံသာမဟုတ်သေး၊ မူရင်းပါဠိတော်အတွက် ကျမ်းညွှန်းများကိုလည်း အောက်ခြေမှ မှတ်သားချက်တွင် ရေးသားထားပါသည်။ အကိုးအကားစာအုပ်စာရင်းကိုလည်း သီးသန့်ရွေးချယ်တင်ပြထားပါသည်။

ဤစာအုပ်ရေးသားရာတွင် အခက်အခဲအများအပြား ကြုံတွေ့ခဲ့ရ၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ လူသိများပြီးသောအကြောင်းအရာနှင့် မသိ မကြားဖူးသေးသော အကြောင်းအရာများကို ခွဲခြားစိစစ်၍လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓဟောပြောခဲ့သော ဒေသနာတော်များကို အကြောင်းအရာနှင့် ဟောပြောပုံမူရင်း

ဟန်မပျက် ယခုမျက်မှောက် အင်္ဂလိပ်စာဖတ်ပရိသတ်တို့ အလွယ်တကူ နားလည်သဘောသက်ဝင်နိုင်အောင်လည်းကောင်း ကြိုးစားကြံဆောင် ဖော်ပြရသည်မှာ မလွယ်ကူလှပေ။

ဤစာအုပ်ရေးသားရာတွင် ရှေးဟောင်းပါဠိတော်ကျမ်းကြီးများသည် ကျွန်ုပ်၏စိတ်ဝယ်ပေါ်နေပေ၏။ နှုတ်တက်ရွရွကျက်မှတ်သော အစဉ်အလာအရ ကျွန်ုပ်တို့လက်ခံမှတ်သားခဲ့ရသော ဘုရားမုက္ခပါဠိတော်လာ ဒေသနာများတွင်ပါရှိသည့် အဓိပ္ပာယ်တူစကားလုံးများနှင့် ထပ်ခါတလဲလဲ စကားပြောပုံများကို တမင်တကာမပြုပြင်ဘဲ ထားပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ထားခြင်းဖြင့် ဗုဒ္ဓ၏ဟောပြောပုံနည်းဟန်ကို အတော်အတန် သဘော သက်ရောက် နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘာသာပြန်ရာတွင် မူရင်း အဓိပ္ပာယ်အတိုင်း ပေါ်လွင်နိုင်သမျှ ပေါ်လွင်စေ၍ လွယ်ကူချောမောစွာ ဖတ်ရှုနိုင်စေရန် ကြိုးစားထားပါသည်။

သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်မြတ်ဆိုလိုတော်မူရင်းအရာကို အဓိပ္ပာယ်မပျက်စေရန် ကြိုးစားရာတွင် လွယ်ကူချောမောသောဝါကျများအဖြစ် မရေးနိုင်သောအကြိမ်များ တွေ့ရပေသည်။ "မြတ်ဗုဒ္ဓဒေသနာ"ဟု စာအုပ်အမည်ကို ရွေးချယ်ထားရကား ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်မြတ်သုံးနှုန်းသည့်စကားလုံးများအတိုင်းနှင့် ပုံဆောင်သောဝတ္ထုများအတိုင်း မရေးသားပါက မှားယွင်းပေမည်ဟု ကျွန်ုပ် ယူဆပါသည်။ ပိုမိုလွယ်ကူစွာနားလည်စေရန် ရည်သန်လျက် ဘာသာပြန်ချက်တွင် ပြုပြင်ရေးသားလိုက်ပါက ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပာယ် ချွတ်ချော်တိမ်းပါးသွားမည့် အန္တရာယ်ရှိနေပေသည်။

ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်တွင် အခြေအမြစ် မူလပင်မ ဖြစ်၍ အထူးအလေးပြုအပ်ပြီး မပါလျှင်မပြည့်စုံပေဟု အများကယူဆထားသည့် တရားဒေသနာများ အားလုံးလိုပင် ဤစာအုပ်၌ထည့်သွင်းဆွေးနွေးထားပါသည်။ ၎င်းတရားတော်များမှာ သစ္စာလေးပါး၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၊ ခန္ဓာငါးပါး၊ ကံ၊ ဘဝသစ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ်၊ အနတ္တတရားနှင့် သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်များပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤတရားတော်များကို ဆွေးနွေးရာတွင် အနောက်နိုင်ငံသား စာဖတ်သူများအတွက် မကြားဖူး၊ မကျွမ်းကျင်သော အသုံးအနှုန်းများ ပါဝင်မည်မှာ ဓမ္မတာပင်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ရှေးဦးစွာ ပထမဆုံးအခန်းကို ဖတ်ရှုပြီးနောက် အခန်း ၅၊ ၇ နှင့် ၈ တို့သို့ ခုန်ကျော်ဖတ်ကာ ယေဘုယျသဘော ပိုမိုရှင်းလင်း ထင်ရှားပေါ်လွင်လာမှသာ အခန်း ၂၊ ၃၊ ၄ နှင့် ၆ တို့ကို ပြန်လည်ဖတ်ရှုကြရန် အကြံညဏ်ပေးလိုပါသည်။

ဗုဒ္ဓဟော တရားတော်များအကြောင်းကို စာအုပ်တစ်အုပ်ရေးသားရာတွင် ထေရဝါဒနှင့် မဟာယာန ဗုဒ္ဓဘာသာတို့က ဗုဒ္ဓဝါဒ၏အခြေခံမူလဟု လက်ခံပြုထားသောအကြောင်းအရာများကို မထည့်သွင်း မဖော်ပြဘဲ ရေးသား၍ မဖြစ်နိုင်ပါ။

ထေရဝါဒ၊ ဟိနယာန(ယာဉ်ငယ်)ဟူသော ဝေါဟာရကို သိကျွမ်းနားလည်ကြသော ပညာရှင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့က သုံးစွဲခြင်းမပြုကြတော့ပေ။ ထေရဝါဒကို မထေရ်ကြီးများ ဂိုဏ်းဂဏဟုဘာသာပြန်နိုင်၍ မဟာယာနကို ယာဉ်ကြီးဂိုဏ်းဟု ယူဆအပ်၏။ ၎င်း၏အမည်နာမများမှာ မျက်မှောက် ကမ္ဘာတွင် ထင်ရှားပေါ်လွင်လျက်ရှိသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဂိုဏ်းကြီး ၂ ဂိုဏ်းကို ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ပင်ကိုမူရင်းအမှန်ဟု မှတ်ယူခံရသော ထေရဝါဒကို သီရိလင်္ကာ၊ မြန်မာပြည်၊ ထိုင်း၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ လောနှင့် စစ်တကောင်းနယ်များတွင် လိုက်နာကြ၍ အတော် အတန် ကာလနောက်ကျမှ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာသော မဟာယာနဂိုဏ်းကို တရုတ်ပြည်၊ ဂျပန်၊ မွန်ဂိုလီးယားစသော တိုင်းနိုင်ငံများတွင် လိုက်နာကြသည်။ ဤဂိုဏ်း ၂ ဂိုဏ်းတွင် အထူးသဖြင့် သဘောအယူအဆ ကျင့်ထုံးဓလေ့နှင့် သိမှတ် လိုက်နာမှုများတွင် အချို့သောကွဲလွဲခြားနားချက်များ ရှိလင့်ကစား ဤစာအုပ်တွင် ဆွေးနွေးတင်ပြသည့် အရေးအကြီးဆုံး ဗုဒ္ဓ၏ ဒေသနာတော်များတွင်ကား နှစ်ထွေကွဲပြားမခြားနားဘဲ တညီတညွတ်တည်း ထေရဝါဒနှင့် မဟာယာနတို့ သဘောတူညီမှု ရှိကြပါသည်။

ဤစာအုပ်ကို ရေးသားပြုစုရန် ကျွန်ုပ်အား တိုက်တွန်းသော ပါမောက္ခ အီး၊ အက်ဖ်၊ စီ၊ လူဒိုဝစ်အား လိုသော အကူအညီများပေးကာ စိတ်ပါဝင်စားစွာဖြင့် အကြံဉာဏ်များပေး၍ စာမူကြမ်းကို ဖတ်ရှုပေးခြင်းကြောင့် အထူးကျေးဇူးဥပကာရ တင်ရှိကြောင်းဖော်ပြပါသည်။ စာမူကြမ်းကို ဖတ်ရှု၍ အကြံဉာဏ်ကောင်းများပေးသော မစ်စ်မေရီယံမွန်းအားလည်း အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ နိဂုံးချုပ်အားဖြင့် ဥယျာဇဉ်ကို ရေးသားပေးသော ပါရီမြို့ရှိ ကျွန်ုပ်၏ဆရာ ပါမောက္ခ ပေါ်လ်ဒီမီရဲဗီယေး၏ကျေးဇူးကား ကြီးမားလှကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ဝါလ်ပိုလာ ရာဟုလာ။
ပါရီမြို့။
ဇူလိုင် ၁၉၅၈–ခု။

(မဏိ)သို့

သမ္ဗုဒ္ဓါနံ့ ဓမ္မဒါနံ့ ဇိနာတိ

ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်

မျိုးနွယ်အမည် ဂေါတမ၊ ကိုယ်ပိုင်အမည် သိဒ္ဓတ္ထဟုခေါ်တွင်သော ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်တော်မြတ်သည် ဘီစီ ၆–ရာစုအတွင်းတွင် အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်း၌ သက်တော်ထင်ရှား နေထိုင်တော်မူခဲ့ပေသည်။ ၎င်း၏ဖခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနသည် သကျမင်းတို့၏တိုင်းနိုင်ငံ (ယခုနီပေါပြည်)တွင် ဘုရင်မင်းမြတ်ဖြစ်ပေသည်။ မယ်တော်မှာ မာယာမိဖုရားကြီး ဖြစ်ပါသည်။

ထိုခေတ်အခါက ဓလေ့ထုံးစံအတိုင်း သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် အသက်ငယ်ရွယ်စဉ် ၁၆ နှစ်သား၌ ချောမောပြေပြစ်၍သစ္စာတည်တံ့သော မင်းသမီးပျို ယသော်ဓရာနှင့်ထိမ်းမြားလက်ထပ်ခဲ့လေသည်။ သိဒ္ဓတ္ထ မင်းသားကလေးသည် လိုတရနိုင်သောစည်းစိမ်ချမ်းသာဖြင့် ၎င်း၏ နန်းတော်ထက်တွင် နေထိုင်တော်မူခဲ့ရ၏။ သို့ရာတွင် ဘဝ၏သဘောအစစ် အမှန်နှင့် လူ့လောက၏ဒုက္ခဆင်းရဲခြင်းများကို တွေ့မြင်သိရှိလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် တစ်လောကလုံးရှိ သတ္တဝါတို့၏ဝဋ်ဆင်းရဲမှလွတ်မြောက်ရေး နည်းလမ်းကို ရှာဖွေရန် ရုတ်တရက်ချက်ချင်း စိတ်ပြဋ္ဌာန်းချက် ချမှတ်ခဲ့သည်။ တစ်ဦးတည်းသော သားတော်ရာဟုလာကို မွေးဖွားပြီး၍ များမကြာမီ သက်တော် နှစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်ရွယ်တွင် သိဒ္ဓတ္ထသည် ထီးနန်းကိုစွန့်ပစ်ခဲ့၍ ဝဋ်

ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ရေးနည်းလမ်း ရှာဖွေရန် တောထွက်တော်မူခဲ့လေသည်။

တောထွက်လာသောဂေါတမသည် ဂင်္ဂါမြစ်ဝှမ်းတွင် လှည့်လည်၍နာမည်ကျော်ကြားသော ဘာသာရေးတရားဟောဆရာများနှင့်တွေ့ဆုံကာ ၎င်းတို့၏နည်းနာနိသယများကို လေ့လာသုံးသပ်လျက် ကိုယ်တော်တိုင် ပြင်းပြင်းထန်ထန် အထူးခြိုးခြံစွာ ၆ နှစ်တိုင်တိုင် ကျင့်တော်မူခဲ့လေသည်။ ဤကဲ့သို့ လွန်မင်းစွာ ကျင့်ကြံခြင်းဖြင့် ၎င်း၏လိုအင်ဆန္ဒမှာ ပြည့်ဝခြင်းမရှိခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် အစဉ်အလာအားဖြင့် ဆင်းသက်လာခဲ့သော သမားရိုးကျဘာသာဝါဒများနှင့်ကျင့်ကြံနည်းများကို စွန့်ပယ်တော်မူ၍ ကိုယ်တော်တိုင် တရားလမ်းကို ရှာဖွေခဲ့ပေသည်။ သို့နှင့် ညနေချမ်းတစ်ချိန်ဝယ် နေရဉ္ဇရာမြစ်ကမ်းပါး ဗုဒ္ဓဂယာ(ယခုဘီဟာနယ် ဂယာမြို့အနီး) သစ်ပင်တစ်ပင် (ဤကာလမှစ၍ ထိုသစ်ပင်အား ဗောဓိညောင်ပင်၊ ညောင်ဗုဒ္ဓဟောပင်ဟု ခေါ်တွင်သည်)အောက်တွင် ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေထိုင်နေတော်မူစဉ် သက်တော် ၃၅ နှစ်ရွယ်ရှိ ဂေါတမရှင်တော်မြတ်သည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကိုရ၍ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ ထိုမှစ၍ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ရှင် ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဟူ၍ ဘွဲ့တော်ကို ခံယူတော်မူပေသည်။

သဗ္ဗညုတရွှေဉာဏ်တော်ရပြီးနောက် ဗုဒ္ဓဂေါတမသည် ဗာရာဏသီအနီး ဣသိပတန(ယခုဆာရ်နသ်)ရှိ သမင်တို့၏ဥယျာဉ်တွင်း၌ ရှေးအခါက တရားကျင့်ဖော်ကျင့်ဖက်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ပဉ္စဝဂ္ဂီအရှင်တို့အား တရားဦးကို ဟောတော်မူလေသည်။ ထိုနေ့မှစ၍ ၄၅ နှစ်ပတ်လုံး ဘုရင်နှင့်ကျေးတောသား၊ ပုဏ္ဏားနှင့် ယာစကာ၊ ဘောဂဝါနှင့် သူတောင်းစား၊ ခိုးသားနှင့် လူသူတော်ဟူ၍ မြူတစ်စိတ်မျှ ခွဲခြားမှုမထားဘဲ ယောကျ်ား မိန်းမ မဟူ အားလုံးသောလူအမျိုးအစားတို့အား တရားရေအေးကို တိုက်ကျွေးတော်မူခဲ့လေသည်။ ရှင်တော်မြတ်သည် အမျိုးဇာတိ ရာထူးဂုဏ်သိန် အဆင့်အတန်း ခွဲခြားမှုများကို လက်ခံတော်မမူဘဲ ၎င်း၏မဂ္ဂင်တရားကို သိရှိနားလည်စေရန်

ဆန္ဒရှိ၍ လိုက်နာကျင့်ကြံလိုသူ ယောကျ်ား၊ မိန်းမအားလုံးတို့အား ဟောကြားတော်မူလေသည်။ အသက်တော် ၈၀ တွင် ကုသိနာရုံ(ယခုဥတ္တာပရာဒေ့ရှ်) ၌ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်သည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေသည်။

ယခုအခါတွင် ဗုဒ္ဓဝါဒကို သီရိလင်္ကာ၊ မြန်မာပြည်၊ ထိုင်း၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ လာော၊ ဗီယက်နမ်၊ တရုတ်၊ ဂျပန်၊ မွန်ဂိုလီးယား၊ ကိုးရီးယား၊ ဖော်မိုဆာနှင့်အိန္ဒိယပြည်အချို့အပိုင်း၊ ပါကစ္စတန်၊ နီပေါနှင့် ဆိုဗီယက် ယူနီယံတွင် တွေ့ရှိရပေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာကိုးကွယ်သူလူဦးရေပေါင်းမှာ ကမ္ဘာပေါ်တွင် သန်းပေါင်း ၅၀၀ ကျော်ရှိပေသည်။

အခန်း ၁

ဗုဒ္ဓဘာသာ စိတ်နေသဘောထား

လူအများမှတ်ယူနားလည်နေသည့် အဓိပ္ပာယ်အတိုင်း ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာတရားတစ်ခုကို ပြုစုတည်ထောင်သူတစ်ဦးဟု ဗုဒ္ဓအား ခေါ်ဆိုနိုင်ခွင့်ရှိပါက ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဘာသာတရားအမျိုးမျိုးကို တည်ထောင်ခဲ့ကြသော ဆရာကြီးများတွင် ဗုဒ္ဓတစ်ပါးသာလျှင် မိမိကိုယ်ကို မနုဿ လူသားစင်စစ် ရှင်းရှင်းသာလျှင် ဖြစ်သည်ဟု အခိုင်အမာ ဆိုခဲ့ပေသည်။ အခြားဆရာကြီးများမှာမူ ဂေါ့ဒ်ဟူသော ဘုရားသခင်၊ သို့မဟုတ် ဘုရား သခင်၏ရုပ် သဏ္ဍာန်လက္ခဏာ ပုံပန်းအမျိုးမျိုးကို ခံယူသူ၊ သို့မဟုတ် ဂေါ့ဒ်က အားပေး တိုက်တွန်းလိုက်သူများဖြစ်ကြပေသည်။ ဗုဒ္ဓသည် မနုဿလူသားတစ်ဦးသာ ဖြစ်ရုံ မဟုတ်သေး၊ မည်သည့် နတ်ဘုရား၊ အခြား ပြင်ပတန်ခိုးရှင်တို့ထံမှ အားပေးကူညီတိုက်တွန်းနှိုးဆော်ခြင်းကို တစ်ဆင့်ခံယူမှု မရှိပေ။ (သူမဟုတ်ပေ)။ လူသားတို့၏လုံ့လဝီရိယ၊ လူသားတို့၏ ပဋိသန္ဓေဉာဏ်ဖြင့်သာ ဗုဒ္ဓသည် ၎င်းရည်မှန်းသော ပန်းတိုင်သို့ ရောက်ရှိ၍ လိုအပ်သော ဆုလာဘ်များ (သဗ္ဗညုတရွှေဉာဏ်တော်)ကို မုချ အောင်မြင် ခံစားခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်ဟု အကြောင်းပြပေသည်။ မနုဿ ယောကျ်ား လူသားသာလျှင် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိနိုင်လေသည်။ လူတိုင်းလူတိုင်းတွင် အကယ်သာ လိုအင်ဆန္ဒရှိ၍ လုံ့လပြုပါက ဗုဒ္ဓဘုရားဖြစ်နိုင်သော စွမ်းပကားသတ္တိ ရှိကြ

သည်သာ ဖြစ်လေသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားကို ထူးကဲ ကောင်းမွန်လှသော ယောကျ်ားမြတ်၊ ဝါ– ဥတ္တမ ပုရိသဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ပေသည်။ ဗုဒ္ဓသည် မနုဿ လူသား ပီသရာတွင် ချွတ်ယွင်းမှုမရှိ၊ အပြစ်အနာကင်းရှင်းစွာ စေ့ငပြည့်စုံလှသဖြင့် ကာလ ရွေ့လျောလာသောအခါ အများနားလည်သော ဘာသာရေး ကိစ္စရပ်များ၌ လူထက်လွန်ကဲ၍ လူတို့ဓမ္မတာတရားကို လွန်မြောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ထင်မှတ်ခြင်းကို ခံယူလာရပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတော်အရ လူ့ဘဝသည် အမွန်မြတ်ဆုံး ဖြစ်ပေသည်။ လူသည် မိမိကိုယ်ပိုင် အရှင်သခင်ဖြစ်၍ သူ၏ဘဝဖြစ်စဉ်ကို စီရင်ဆုံးဖြတ်ရန် မည်သည့်တန်ခိုးအာဏာရှင်၊ သို့မဟုတ် အထက်ပုဂ္ဂိုလ်မျှ ရှိသည်မဟုတ်ပေ။

"မိမိသာလျှင် မိမိ၏ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၏။ မိမိမှတစ်ပါး အဘယ်သူသည်(မိမိ၏)ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း"[၁] ဟု ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားက မိန့်ခဲ့လေပြီ။ ၎င်း၏တပည့် ရဟန်းတို့အား "မိမိကိုယ်သာ အားကိုးကြလေ၊ အခြားတစ်ပါး၌ ကိုးကွယ်ရာမရှာလေနှင့်"[၂] ဟူ၍လည်း သြဝါဒ ပေးခဲ့သေး၏။

လူသတ္တဝါသည် ကိုယ်ပိုင်ကြိုးစားမှုနှင့် ပင်ကိုဉာဏ်အားဖြင့် အနှောင်အဖွဲ့အားလုံးတို့မှ လွတ်မြောက်နိုင်စွမ်းရှိရကား ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းအား မိမိ၏တိုးတက်ရေးနှင့် လွတ်မြောက်ရေးကို မိမိကိုယ်တိုင် ကြိုးပမ်းယူရန် အားပေးလှုံ့ဆော် သွန်သင် ဆုံးမပေးတော်မူခဲ့ပေသည်။ "သင်တို့ကိုယ်တိုင် အားထုတ်ကြရကုန်မည်။ ဘုရားရှင် (တထာဂတ)[၃]တို့ သည်

---

၁ ။ ဓမ္မပဒ၊ ၁၂–၄၊ ဒု ၉၄–၃၇၉။

၂ ။ ဒီဃနိကာယ် ၂ (ကိုလံဘို၊ ၁၉၂၉) စာမျက်နှာ (၆၂)၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်။

၃ ။ တထာဂတ= အမှန်သို့ ရောက်ရှိသူ၊ အမှန်တရားကို ရှာတွေ့ရှိသူ။
ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်မြတ်သည် မိမိ ကိုယ်တော်တိုင်၊ သို့မဟုတ် ဗုဒ္ဓဘုရားအများနှင့် ပတ်သက်က ဤအခေါ်အဝေါ်ကို အသုံးပြုသည်။

လမ်းကိုသာ ညွှန်ပြကြကုန်၏"[၁] ဟု ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်က မြွက်ကြားတော်မူ၏။ ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားအား "ကယ်တင်ရှင်" ဟု ခေါ်တွင်ရမည် ဆိုပါလျှင် လွတ်မြောက်ရေးစခန်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့သွားရာ ခရီးလမ်းကြောင်းကို ရှာဖွေတွေ့သူနှင့် လမ်းညွှန်ပြသူ အဖြစ်ဖြင့်သာ ခေါ်ဆိုကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ နိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက်ရောက်ရန်မှာမူ ဤခရီးလမ်းကြောင်းအတိုင်း ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင် လျှောက်သွားကြရပေမည်။

ဤကဲ့သို့ တစ်ဦးတစ်ယောက်စီ ကိုယ်တိုင်တာဝန်ခံယူခြင်း ဟူသော ကျင့်စဉ်မူအရ ဗုဒ္ဓက တပည့်ရဟန်းတို့အား လွတ်လွတ်လပ်လပ် နေထိုင်ခွင့်ကို ပေးတော်မူခြင်းဖြစ်လေသည်။ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်တော်တွင် မြတ်စွာဘုရားက သံဃာ[၂] အား ချုပ်ချယ်ထားရန် စိတ်မကူးခဲ့ကြောင်း၊ သံဃာကလည်း ဘုရားအပေါ်တွင် မှီခိုမနေစေလိုကြောင်းတို့ကို ဟောကြားတော်မူခဲ့လေသည်။

၎င်း၏တရားတော်တွင် ထိမ်ချန်ဖုံးအုပ်ထားသည့်အချက်ဟူ၍ မရှိ၊ အာစရိယ မုဋ္ဌိခေါ် ဆရာ့လက်ဆုပ် လက်ကိုင်ဖြစ်၍ တပည့်တို့အား မသင်ကြား မပြသဘဲ ကွယ်ဝှက်ထားသည်ဟူ၍ မရှိ၊ တစ်နည်းဆိုသော် "ဆရာစား" ချန်ထားသော အကြောင်းများ မရှိဟု ဗုဒ္ဓက မြွက်ဆိုခဲ့လေသည်။ [၃]

ဗုဒ္ဓက ခွင့်ပြုတော်မူသော လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်မှုကို အခြား

---

၁ ။ ဓမ္မပဒ၊ ၂၀–၄။

၂ ။ သံဃ= လူအပေါင်း ပရိသတ်အပေါင်း။ သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာတွင် သံဃ– သည် ရဟန်းအပေါင်း၊ သို့မဟုတ် ရဟန်းအဖွဲ့အစည်းဟု ညွှန်ပြပေသည်။ ဗုဒ္ဓ၊ ဓမ္မ(တရား)၊ သံဃ (သံဃာတော်အဖွဲ့အစည်း)တို့ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ရာ သုံးပါး၊ သို့မဟုတ် ရတနာ ၃ ပါး (တိရတန) ခေါ်တွင်သည်။

၃ ။ ဒီဃနိကာယ် ၂၊ ကိုလံဘို ၁၉၂၉၊ စာမျက်နှာ ၆၂

ဘာသာရေးရာသမိုင်းများတွင် ကြားမျှပင် မကြားရဖူးချေ။ ဤလွတ်လပ်မှုမှာ အရေးတကြီး လိုအပ်လှပေသည်။ အကြောင်းမူ ဗုဒ္ဓ၏အဆိုအရ လူ၏ လွတ်မြောက်ရေးသည် သစ္စာတရားကို ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေရယူနိုင်ခြင်း အပေါ်တွင်သာ တည်ရှိသည်။ မည်သည့် နတ်၊ ဘုရား၊ တန်ခိုးရှင်တို့ကမှ သူတို့၏ သြဇာခံ၍ ကောင်းမွန်စွာ ကျင့်ကြံသည့်အတွက် ဆုလာဘ် အဖြစ်ဖြင့် ချီးမြှင့်နိုင်သောအရာ မဟုတ်ပေ။

အခါတစ်ပါး၌ ဗုဒ္ဓသည် ကောသလပြည် ကေသမုတ္တိမြို့ငယ်တစ်ခုသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ ဤမြို့နေ လူအပေါင်းကို ကာလာမ အမျိုးအနွယ်များဟု ခေါ်တွင်ကြလေသည်။ ၎င်းတို့မြို့သို့ ဗုဒ္ဓရောက်ရှိလာကြောင်း ကြားသောအခါ ကာလာမ အမျိုးသားတို့သည် ဗုဒ္ဓထံသို့ ဆည်းကပ်၍ ဤသို့လျှောက်ထားကြ၏။

"အရှင်ဘုရား၊ ကေသမုတ္တိသို့ ရသေ့ပုဏ္ဏားအချို့တို့ ရောက်ရှိလာကြပါသည်။ သူတို့သည် သူတို့၏အယူဝါဒများကိုသာ ရှင်းလင်းပြကြ၍ ထင်ရှားစေကုန်ကြပါသည်။ သူတစ်ပါး၏ အယူဝါဒများကို မထီလေးစား ပြုကြပါသည်၊ ရှုတ်ချကြပါသည်၊ ပစ်ပယ်ကြပါသည်။ ထို့နောက် အခြားက ရသေ့ပုဏ္ဏားတို့ ရောက်လာကြပြန်ပါသည်။ သူတို့ကလည်း သူတို့၏ အယူဝါဒများကိုသာ ရှင်းလင်းပြကြ၍ ထင်ရှားစေကုန်ကြပါသည်။ အခြားသူများ၏အယူဝါဒများကို မထီလေးစား ပြုကြ ပါသည်။ ရှုတ်ချကြပါသည်၊ ပစ်ပယ်ကြပါသည်။ ဘုရားတပည့်တော်တို့မှာ ကြည်ညိုလေးမြတ်ဖွယ်သော ဤရသေ့ပုဏ္ဏားများတွင် မည်သူက အမှန်စကားပြော၍ မည်သူက မမှန်တရား ဟောသွားကြသည်ကို မဝေခွဲနိုင်အောင် အစဉ်စိတ်ရှုပ်ထွေကာ သံသယဖြင့် တွေဝေလျက်ရှိရပါသည် ဘုရား. . . ."။

ထိုအခါ ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရားက ဘာသာရေးရာ သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် ထူးထူးခြားခြား ပြိုင်ဘက်ကင်းသည့် ဤသြဝါဒစကားကို မြွက်ကြားတော်မူလိုက်ပေသည်–

"ဟုတ်ပေသည်၊ ကာလာမ အမျိုးသားတို့၊ ယုံမှားဖွယ်ရာ ကိစ္စတွင် သံသယဖြစ်ပေါ်လာသောကြောင့် သင်တို့သည် ယုံမှားသံသယ ရှိသင့်ကြပေသည်၊ စိတ်ရှုပ်ပွေခြင်း ဖြစ်သင့်ကြပေသည်။ ယခု ရှုကြပေလော့၊ ကာလာမ အမျိုးသားတို့ –

သတင်းစကားကို ကြားရုံမျှဖြင့် နားမယောင်နှင့်၊ အစဉ်အလာဖြစ်ပေသည်ဟူ၍လည်း လက်မခံနှင့်၊ လူပြော သူပြော တစ်ဆင့်စကားကိုလည်း မယုံလေနှင့်၊ ဘာသာရေးကျမ်းကြီးများ ကိုးကားပြော၍လည်း မှန်လှပြီ မထင်လေနှင့်၊ တက္ကနည်းနှင့် ဆင်ခြင် ကြံဆ ယူရုံမျှကိုလည်း နားမယောင်လေနှင့်၊ ပုံပန်းအမြင်သဏ္ဍာန် ကြည့်၍လည်း မဆုံးဖြတ်နှင့်၊ ရော်ရမ်းမှန်းဆ ယူရသော သဘော ထင်မြင်ချက်ကိုလည်း အမှန်ဟု မမှတ်မယူနှင့်၊ ဖြစ်နိုင်ကောင်း၏ဟု ထင်မြင်ရရုံဖြင့်လည်း မယုံကြည်ပါလေနှင့်၊ အသင်တို့ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ရာ ဆရာသမားဖြစ်ပေသည် ဟူသောသဘောကြောင့်လည်း မှန်လှပြီဟု တထစ်ချ မမှတ်ကြကုန်ရာ။

"အိုကာလာမနွယ်ဖွား အမျိုးသားတို့၊ အချို့သော အကြောင်းတရားသည် အကုသိုလ်ဖြစ်သည်၊ မမှန်ကန်၊ မကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေသည်ဟု သင်တို့ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ သိရှိ၏၊ ထိုအကြောင်းတရားများကို စွန့်ပယ်ကြပေလော့။ အချို့အကြောင်းတရားများမှာမူ ကုသိုလ် ဖြစ်သည်၊ ကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေသည်ဟု အသင်တို့ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ သိ၏၊ ထိုအကြောင်းတရားများကို နှစ်သက်စွာ လက်ခံ၍ လိုက်နာ ကျင့်ကြံကြပေတော့"။ [၁]

ဗုဒ္ဓက ဤထက်ပင် လွန်ကဲ၍ ဆိုပေသေးသည်–

တစ်စုံတစ်ယောက်အား မိမိဆရာအဖြစ် လက်ခံလိုက်နာမည်ဆိုလျှင် တထာဂတကိုပင်သော်လည်း အမျိုးစစ် အဖိုးတန် မှန်မမှန် ထင်ရှားသိမြင်နိုင်ရန် သေချာစွာစစ်ဆေးစမ်းသပ်လေ့လာသင့်သည်–ဟု ၎င်း၏

၁။ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ–ပ–(ကိုလံဘို၊ ၁၉၂၉)၊ စာမျက်နှာ(၁၁၅)

ရဟန်းတို့အား မိန့်မြွက်ခဲ့လေသည်။ [၁]

ဗုဒ္ဓ၏ဟောပြောချက်အရ ယုံမှား သံသယရှိခြင်း (ဝိစိကိစ္ဆာ) သည် အမှန်တရားကိုမျက်ဝါးထင်ထင်သိရှိနားလည်ရန်လည်းကောင်း၊ဘာသာရေးလုပ်ငန်း တိုးတက်မှုရရန် (သို့မဟုတ် မည်သည့်တိုးတက်မှုအတွက်) သော်လည်းကောင်း၊ ပိတ်ပင်တားဆီးစေသည့် (နီဝရဏ)တရားငါးပါး [၂] အနက်တစ်ပါးဖြစ်လေသည်။ သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓဝါဒ၌"ယုံကြည်လက်ခံရမည့် ပညတ်ချက်များ"ဟူ၍ မရှိရကား ယုံမှားသံသယရှိခြင်း ဝိစိကိစ္ဆာသည် ဒုစရိုက်အပြစ်တစ်ခု မဟုတ်ချေ။ အမှန်မှာ ဗုဒ္ဓဝါဒတွင် အခြား ဘာသာ ဝါဒများက နားလည်ယူဆသော(Sin)ဆင်န်ခေါ် ဒုစရိုက်အပြစ်ဟူ၍ မရှိပေ။ မကောင်းမှုအားလုံးတို့၏ပင်မအခြေအမြစ်သည် အသိဉာဏ် ကင်းမဲ့ခြင်း (အဝိဇ္ဇာ)နှင့် ဖောက်ပြန်သောအမြင်ကြောင့် မှားသော အယူကို ရှိခြင်း (မိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိ)သာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။ ယုံမှား သံသယ ရှိခြင်း၊ တွေဝေ ရှုပ်ထွေးခြင်း၊ စိတ်မတည်မကျလွင့်ပါးခြင်းတို့ ရှိနေသမျှ မည်သည့် တိုးတက်မှုကိုမျှ ရရှိနိုင်မည် မဟုတ်သည်မှာ ငြင်းဆိုနိုင်သော အချက် မဟုတ်ပေ။ ထို့အတူ အကြောင်းတရားတစ်ရပ်ကို ကောင်းစွာနားမလည်သမျှ ထင်လင်းစွာ သိမြင်မှု မရှိသမျှ ယုံမှားသံသယဝင်နေမည်ကိုလည်း ငြင်းဆိုနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။

ထို့ကြောင့် ရှေ့သို့ တိုးတက်နိုင်စေခြင်းငှာ ယုံမှား တွေးတောမှုကို သုတ်သင်ပယ်ဖျောက်ရန် လုံးဝလိုအပ်ပေသည်။ တစ်ဖန် ယုံမှား တွေးတောမှုကို သုတ်သင်ပယ်ဖျောက်ပစ်ရန် ရှင်းလင်းစွာ သိမြင်ရပေလိမ့်မည်။

ယုံမှားတွေးတောမှု မရှိသင့်ဘူး၊ ယုံကြည်မှု ထားရမည်ဟု တိုက်

၁ ။ ဝိမံသကသုတ္တ။ အမှတ်(၄၇)။ မဇ္ဈိမနိကာယ။

၂ ။ နီဝရဏတရားငါးပါးမှာ (က) ကာမစ္ဆန္ဒ။ကာမဂုဏ်၌အလိုရှိခြင်း။ (ခ) ဗျာပါဒ =မကောင်းကြံခြင်း။ (ဂ) ထိနမိဒ္ဓ=စိတ်ရောကိုယ်ပါ ထိုင်းမှိုင်းခြင်း၊ ထုံခြင်း၊ ညှိုးနွမ်းခြင်း။ (ဃ) ဥဒ္ဓစ္စ၊ ကုက္ကုစ္စ=စိတ်မငြိမ်သက် ပျံ့လွင့်ခြင်း၊ စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း။ (င) ဝိစိကိစ္ဆာ=ယုံမှားတွေးတောခြင်း။

တွန်းခြင်းမှာ လိုရင်းသို့ မရောက်နိုင်ပေ။ "ကျွန်ုပ်ယုံကြည်ပါသည်"ဟု ပြောကာမျှဖြင့် တကယ်နားလည်သိမြင်မှုရှိသည်ဟု မယူဆနိုင်ပေ။ စာသင်သားတစ်ဦးသည် သင်္ချာတစ်ပုဒ်ကို တွက်ချက်ရာတွင် ရှေ့သို့ ဆက်လက်၍ မတွက်နိုင်သောအဆင့်သို့ရောက်လာသောအခါ စိတ်ရှုပ်ထွေးခြင်း၊ သို့လော သို့လော တွေးတောခြင်း စသည်တို့ ဝင်ရောက်လာလေသည်။ ဤကဲ့သို့ တွေးတောမှု ရှိနေသမျှ ၎င်းသည် ရှေ့သို့တိုးတက်နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ ဤယုံမှားတွေးတောမှုကို ပယ်ဖျောက်ရန် နည်းလမ်းများ ရှိပေသည်။ "ကျွန်ုပ်ယုံကြည်ပါသည်၊ ကျွန်ုပ်၌ ယုံမှား သံသယများ မရှိပါ"ဟု ဆိုကာမျှဖြင့်မူ ပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ မိမိကိုယ် မိမိ ဇွတ်အတင်း ယုံကြည်မှု ရှိစေ၍ မသိနားမလည်ဘဲနှင့် လက်ခံခြင်းသည် နိုင်ငံရေးဆန်ဆန် ဆောင်ရွက်ခြင်းသာဖြစ်၍ ဘာသာရေးရာဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အသိဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းဟု မဆိုနိုင်ပေ။

ဗုဒ္ဓသည် ယုံမှားသံသယရှိမှုကို ပယ်ဖျောက်ပေးနိုင်ရန် အစဉ်အာသီသ ထားတော်မူပေသည်။ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မမူခင် မိနစ်ပိုင်းကလေး အလိုမှာပင် တပည့်ရဟန်းများအား ၎င်း၏ဟောပြောချက်များတွင် ယုံမှားသံသယရှိပါက မေးမြန်းကြ၊ နောင်တွင် ဤသံသယကိစ္စများကို မရှင်းလင်းလိုက်ရဘိဟု နောင်တရကာ ဝမ်းနည်းပူပန်ဆင်းရဲမဖြစ်ကြစေလင့်ဟု ဗုဒ္ဓက အကြိမ်ကြိမ် တိုက်တွန်းပြောကြားခဲ့ပေသည်။

သို့ရာတွင် မထေရ်များသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခဲ့ကြပေ၏။ ထို အခါ ဗုဒ္ဓက "ဟောကြားလိုက်သော စကားလုံးများသည် နှစ်လို ကြည်ညို ဖွယ်ရာ ဖြစ်ပါဘိ၏။ ဆရာသမားဖြစ်လို့ ရိုသေသမှုကြောင့်(အားနာမှုဖက်၍ မေးလိုလျက်နှင့်) မမေးဘဲ မနေနှင့်၊ ရဟန်းဖော်တစ်ဦးအား အကြောင်းကြားပါလေ (ရဟန်းတစ်ဦးအား သူ့ကိုယ်စားတစ်ဆင့်မေးပေးနိုင်ရန်ပြောပါ။)" [၁]

၁ ။ ဒီဃနိကာယ် ၂။ (ကိုလံဘို၊ ၁၉၂၉) စာမျက်နှာ (၉၅)။
အင်္ဂုတ္တိုရ်(ကိုလံဘို ၁၉၂၉) စာမျက်နှာ (၂၃၉)။

လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်ကြံဆမှု အရာတွင်သာ မဟုတ်သေး၊ လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်မှုတွင်လည်း ဗုဒ္ဓက သည်းခံ ခွင့်ပြုတော်မူခြင်းမှာ ဘာသာရေးရာ သမိုင်းစဉ်ကို လေ့လာသောပညာရှင်များအား အံ့ဩစေသော အကြောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်စေသည်။

တစ်ရံရောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နာလန္ဒာ၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် ဥပါလိအမည်ရှိသော ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသောသူဌေးကြီး တစ်ဦးသည် မြတ်စွာဘုရားထံတော်မှောက်သို့ ရောက်ရှိလာလေသည်။

ဥပါလိသည် နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တ (ဂျိန်းမဟာဝီရ)၏ ကျော်ကြားထင်ရှားသော တပည့်ကြီးဖြစ်၍ မဟာဝီရကိုယ်တိုင်က ဗုဒ္ဓနှင့်တွေ့ဆုံရန် ဥပါလိအား စေလွှတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ကံ၊ ကံ၏အကြောင်း အကျိုးတရားနှင့် ပတ်သက်၍ ဗုဒ္ဓ၏အယူအဆနှင့် မဟာဝီရ၏ ထင်မြင်ချက်တို့မှာ မတိုက်ဆိုင် ကွဲပြားခြားနားလျက်ရှိရကား ဗုဒ္ဓကို ဤကိစ္စတွင် စကားစစ်ထိုး အနိုင်ယူရန် ဥပါလိအား စေလွှတ်လိုက်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ [၁]

သို့ရာတွင် ထင်မြင်မျှော်လင့်သည့်အတိုင်း ဖြစ်မလာချေ။ တရားဆွေးနွေးပွဲအပြီးတွင် ဗုဒ္ဓ၏အယူအဆများသည် မှန်ကန်၍ ၎င်း၏ဆရာ နိဂဏ္ဌ၏ ယူဆချက်တို့မှာ လွဲမှားနေကြောင်း ဥပါလိသည် ကောင်းစွာသဘောသက်ဝင် ယုံကြည်သွားလေတော့သည်။ သို့ယုံကြည်သည့် အတိုင်း ၎င်းကို တပည့် ဥပါသကာတစ်ဦးအဖြစ်ဖြင့် သွတ်သွင်းချီးမြှင့်ရန် ဗုဒ္ဓအား ဥပါလိက ပန်ကြားလေတော့သည်။ သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓက ဥပါလိအား ပြန်လည်စဉ်းစားရန်နှင့် "အသင်ကဲ့သို့ ထင်ရှား၍လူသိများသောပုဂ္ဂိုလ် အတွက် သေချာစွာ စဉ်းစားရန် ကောင်းကြောင်း၊ အလျင်စလို မပြုလုပ်သင့်ကြောင်း" တို့ကို ပြောကြားလေသည်။ ဥပါလိက ဗုဒ္ဓအား ထပ်မံ၍ ပန်ကြားပြန်သော အခါ ၎င်း၏ဘာသာရေးဆရာဟောင်းများအား ရှေးယခင်ကကဲ့သို့ပင်

၁ ။ မဟာဝီရသည် ဂျိန်းဘာသာကို တီထွင်သူဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓနှင့် ခေတ်ပြိုင် ဖြစ်သည်။
ဗုဒ္ဓထက် အသက် အနည်းငယ် ကြီးဟန် ရှိသည်။

ရှိသေသမှု ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ် ဆ၂က်လက် ပြုစုမြဲ ပြုစုရန် ဗုဒ္ဓက မေတ္တာရပ်ခံပေသည်။ [၁]

ဗုဒ္ဓ၏ ဤမှန်မြတ်လှသော စိတ်ထားကြီးမှု၊ စာနာမှုများကို စံနမူနာပြု၍ ဘီစီ ၃ ရာစုနှစ်အတွင်းတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်သော အသောကဘုရင်ကြီးသည် ၎င်း၏ကျယ်ပြန့်သော အင်ပိုင်ယာကြီးအတွင်းရှိ အခြားဘာသာဝင်အားလုံးတို့အား လေးစားချီးမြှင့် ထောက်ပံ့ခြင်းပြုခဲ့ပေသည်။ ယနေ့တိုင် ဖတ်ရှုနိုင်သော ကျောက်စာအဖြစ် ထုထွင်းထားခဲ့သည့် ၎င်း၏အမိန့်တော် ရာဇသံတစ်ခုတွင် ဧကရာဇ်ဘုရင်ကြီးက ကြေညာခဲ့သည်မှာ–

> မိမိကိုးကွယ်သည့်ဘာသာကိုသာ ချီးမြှင့် မြှောက်စား၍ အခြားဘာသာများကို ဖိနှိပ် ရှုတ်ချခြင်းကို မပြုလုပ်ရုံသာမဟုတ်သေး၊ ဤအကြောင်း ထိုအကြောင်းများကြောင့် အခြားဘာသာဝါဒများကို လေးစား ချီးမြှင့်ကြရပေမည်။ ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် မိမိ၏ဘာသာကို ကြီးပွား တိုးတက်စေပြီးလျှင် အခြား ဘာသာတို့အားလည်း ကူညီထောက်ပံ့လေသည်။ ဤကဲ့သို့ မလုပ်မူ မိမိဘာသာ၏သင်္ချိုင်းကို မိမိ တူးရာရောက်၍ အခြားဘာသာများကိုလည်း အန္တရာယ် ပြုရာ ရောက်ပေသည်။ မိမိကိုးကွယ်သည့် ဘာသာကိုသာ ချီးမြှင့် မြှောက်စား၍ အခြားဘာသာများကို ဖိနှိပ်ရှုတ်ချသူများသည် မိမိဘာသာကို ကြည်ညိုစိတ်ဖြင့် "ငါ့ဘာသာ ဂုဏ်သိန် ထွန်းတောက်စေမည်"ဟု တွေးတော ယူဆပြီး ပြုလုပ်ကြခြင်း အမှန် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် ဤကဲ့သို့ပြုမူဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် ၎င်း၏ ဘာသာကို ပိုမိုလေးနက်စွာ အကျိုးယုတ်ပျက်ပြားစေပါသည်။
>
> ထို့ကြောင့် သာယာညီညွတ်ခြင်းသည် မှန်မြတ်ပေသည်။ လူအပေါင်းတို့ မှတ်သား လိုက်နာကြလော့။ အခြားသူများ၏ဘာသာဝါဒများကို လေးစားကြားနာကြကုန်လော့။ [၁]

၁။ ဥပါလိသုတ္တ၊ အမှတ် ၅၆ မဇ္ဈိမနိကာယ်။

ဤကဲ့သို့ ကြင်နာငဲ့ညှာ ကိုယ်ချင်းစာသောသဘောတရားများကို ဘာသာဝါဒရေးရာများတွင်သာမဟုတ်၊ အခြားအကြောင်းကိစ္စများတွင်လည်း အသုံးပြုကျင့်ဆောင်သင့်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့က ထပ်လောင်း၍ ဖော်ပြရပေမည်။

ဤကဲ့သို့ ကြင်နာ ငဲ့ညှာ ကိုယ်ချင်းစာတရားသည် အစကနဦးကပင် ဗုဒ္ဓဝါဒဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှုကိစ္စများတွင် အထွတ်အမြတ်ထားခြင်း ခံရသည့် တရားမွန်တစ်ပါး ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် လူအပေါင်းတို့အား ဗုဒ္ဓဝါဒသို့ သက်ဝင်ကူးပြောင်းစေရာတွင် လည်းကောင်း၊ နှစ် ပေါင်း ၂၅၀၀ အတွင်း ဗုဒ္ဓသာသနာပြုလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြရာတွင်လည်းကောင်း၊ တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုမျှ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခဲ့ခြင်း၊ သွေး တစ်ပေါက် ကျဆုံးစေခဲ့ရခြင်း လုံးဝမရှိခဲ့ပေ။

ဗုဒ္ဓဝါဒသည် အာရှတိုက် တစ်ခုလုံးတွင် ငြိမ်းချမ်းသာယာစွာ ပြန့်နှံ့ခဲ့ရာ ယခုအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပေါင်း သန်းပေါင်း ၅၀၀ ကျော် ရှိပေပြီ။ မည်သည့်အကြောင်းပရိယာယ်နှင့်မျှ မည်သည့်အကြမ်းဖက်မှုမျိုးကို မျှ မပြုလုပ်ရန် ဗုဒ္ဓက လုံးဝတားမြစ်တော်မူသည်။

ဗုဒ္ဓဝါဒသည် ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာတရားလော၊ ဖီလော်ဆိုဖီခေါ် ဒဿနိကဗေဒ၊ နာနာနယ ကျိုးကြောင်းပြ ပညာရပ်တစ်ခုပေလောဟု မကြာခဏ စစ်ကြောမေးမြန်းကြပေသည်။ မည်သို့ပင်ခေါ်ခေါ် အရေး မကြီးလှပါ။ မည်သည့်အမည်နာမ ပေးပေး၊ ဗုဒ္ဓဝါဒသည် ဗုဒ္ဓဝါဒပင် ဖြစ်နေပေမည်။ အမှတ်တံဆိပ်သည် အရာဝင်သောအကြောင်းမဟုတ်၊ အရေးမကြီးပါ။ ဗုဒ္ဓဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားဒေသနာများကို "ဗုဒ္ဓဝါဒ"ဟု ပေးအပ်ထားသည့် အမှတ်တံဆိပ်သည်ပင် ရေးကြီးခွင့်ကျယ် မဟုတ်လှပါ။ ခေါ်ဝေါ်သည့် အမည်နာမသည် မရှိမဖြစ်သည့် အကြောင်း တစ်ရပ် မဟုတ်

၁။ အသောကကျောက်စာ ၁၂။

ပါချေ။

ရွှေနှင်းဆီ ဘယ်မည်ပေး၊ မွှေး မပျက် ရှိမည်သာ၊
မည်နာမာ လိုရာရွေး၊ ရေး မကြီးပါ။ ။

ထို့အတူ သစ္စာတရားသည် အမည်တံဆိပ် မလိုပါ။ သစ္စာသည် ဗုဒ္ဓဘာသာပိုင်လည်း မဟုတ်။ ခရစ်ယာန်၊ ဟိန္ဒူ၊ မွတ်စလင်ပိုင်လည်း မဟုတ်၊ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ပိုင်မျှ မဟုတ်ပေ။ ဂိုဏ်းအမည် တံဆိပ်များသည် သစ္စာတရားကို လွတ်လပ်စွာ နားလည်သဘောပေါက်ရန် ဟန့်တားပိတ်ပင်စေသည်။ ထို့ပြင် လူများ၏ စိတ်တွင် အကျိုးယုတ်စေသည့် အထင်အမြင်လွဲမှုများကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်စေတတ်ပေသည်။ ဗဟုသုတ အသိပညာနှင့် ဘာသာရေးရာကိစ္စများသာ မဟုတ်သေး၊ လူမှုရေးရာကိစ္စများတွင်လည်း ဤကဲ့သို့ပင် ဖြစ်တတ်ပေသည်၊ ဥပမာ– ကျွန်ုပ်တို့သည် လူတစ်ယောက်ကို ဆုံဆည်းမိရာတွင် ၎င်းအား လူသားတစ်ဦးဟု မမှတ်ယူဘဲ အင်္ဂလိပ်ပဲ၊ ပြင်သစ်ပဲ၊ ဂျာမန်၊ အမေရိကန်၊ ရေဝတီပဲ ဟူသော အမည်တံဆိပ်ကို ခတ်နှိပ်လိုက်ကြပေသည်။ ထို့နောက် ကျွန်ုပ်တို့စိတ်၌ ၎င်းအမည် တံဆိပ်နှင့် ပူးတွဲစွဲကပ်လျက်ရှိသော လွဲမှားသည့် ယူဆချက်များဖြင့် ထိုလူအား ကြည့်ရှုပေတော့သည်။ တစ်ဖက်သား သူ့ခမျာမှာမူ ကျွန်ုပ်တို့စွဲလမ်းထင်မှားနေသောအကြောင်းခြင်းရာများ လုံးဝကင်းရှင်းကောင်းကင်းရှင်းနေပေလိမ့်မည်။

လူအပေါင်းတို့သည် ခွဲခြားခွဲခြား ဖြစ်စေသည့် အမှတ်တံဆိပ်များကို ခုံမင်လှကြရကား လူအားလုံးတို့တွင် တွေ့ရှိနိုင်သည့် ဂုဏ် အရည်အချင်းနှင့် စိတ်လှုပ်ရှားမှုအရာများကိုပင် လိုက်လံ အမှတ်တံဆိပ်များ ဆွဲကပ်လိုက်ကြပေသည်။ အလှူဒါနပြုခြင်းကို ဗုဒ္ဓဘာသာအလှူ၊ ခရစ်ယာန် အလှူဟု တံဆိပ်ခွဲခြားတပ်ဆင်လျက် "တံဆိပ်" မတူသော အလှူကို အထင် အမြင်သေးလေ့ ရှိကြပေသည်။ သို့ရာတွင် ဒါနမှုကို ဂိုဏ်း၊ ဘာသာခွဲ၍ မရစကောင်းပေ။ ဒါနမှုသည် ခရစ်ယာန်လည်း မဟုတ်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ဟိန္ဒူ၊

မွတ်စလင်လည်း မဟုတ်ပေ။

မိမိ၏ရင်သွေးအား ချစ်မြတ်နိုးသော မိခင်၏ချစ်စိတ်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာလည်း မဟုတ်၊ ခရစ်ယာန်လည်း မဟုတ်၊ မိခင်မေတ္တာသာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။ လူသားတို့ လက္ခဏာ၊ အရည်အချင်းနှင့် စိတ်လှုပ်ရှားမှု များဆိုင်ရာ ချစ်မေတ္တာ၊ အလှူဒါန၊ သနားခြင်း၊ သည်းခံခြင်း၊ ခွင့်လွှတ် ခြင်း၊ မိတ်ကျွမ်းဝင်ခြင်း၊ အလိုဆန္ဒဖြစ်ခြင်း၊ မုန်းတီးခြင်း၊ ရန်ငြိုးထားခြင်း၊ မိုက်မဲခြင်း (ပညာကင်းမဲ့ခြင်း) နှင့် မာနထောင်လွှားခြင်း စသည်တို့သည် ဂိုဏ်းခွဲခြားသော အမှတ်တံဆိပ်များ မလိုပေ၊ ၎င်းတို့ကို မည်သည့်ဘာသာနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်ဟု မယူဆနိုင်ပေ။

အမှန်တရားကို ရှာဖွေနေသူအား သဘောတရားတစ်ခုကိုပင် မည်သည့်နေရာမှ ရသည် ဖြစ်စေ၊ နေရာသည် အရေးမကြီးပါ။ ၎င်းသဘောတရားသည် မည်သည့်အခြေမှ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်၊ မည်ကဲ့သို့ တိုးတက်ပြန့်ပွားလာခဲ့ပေသည် စသည်တို့မှာ ပညာရှင်တို့ ဆွေးနွေးရန်သာ ဖြစ်လေသည်။ အမှန်စင်စစ် သစ္စာတရားကို နားလည်ဖို့ရန်အတွက် ဗုဒ္ဓ ကိုယ်တော်ဟောကြားသော တရားလေလော၊ အခြား တစ်စုံတစ်ယောက်က ဟောကြားထားလေသလောဟု သိရှိနေရန်ပင် မလို ပေ။ သစ္စာတရားကို တကယ်သိမြင်၍ သဘောပေါက်နားလည်ရန်သာ အဓိကဖြစ်ပေသည်။ မဇ္ဈိမနိကာယ် (သုတ္တ အမှတ် ၁၄၀) တွင် ဤအချက်ကို ထင်ရှားစေသော အရေးကြီးသည့် ပုံဝတ္ထု တစ်ပုဒ် ပါရှိလေသည်။

အခါတစ်ပါးတွင် ဗုဒ္ဓသည် အိုးထိန်းသည်တစ်ဦး၏ တင်းကုပ်[၁]

---

၁ ။ အိန္ဒိယပြည်တွင် အိုးထိန်းသည် တင်းကုပ်တို့သည် ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်း တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ် ရှိကြသည်။ ပါဠိတော်များ၌ ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင်နှင့် ရသေ့တပသီ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဒေသစာရီ လှည့်လည်သွားကြရာတွင် အိုးထိန်းသည် တင်းကုပ်များတွင် ညဥ့်အိပ်ညဥ့်နေ တည်းခိုကြကြောင်း ဖော်ပြကြသည်။

၌ တစ်ညဥ့်အိပ် နားနေ၏။ ထိုတင်းကုပ်မှာပင် အလျင် ရောက်ရှိနှင့်သော တောပျော်(တောထွက်) ရသေ့တစ်ဦး ရှိနေပေသည်။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သိကျွမ်းကြသည် မဟုတ်ချေ။ ဗုဒ္ဓသည် ထိုရသေ့ကိုမြင်၍ “ဤ ရသေ့ငယ်၏ အမူအရာများသည် နှစ်လိုဖွယ်ရှိလှ၏။ သူ့အကြောင်းကို စုံစမ်းရပါမူ ကောင်းလေစွ” ဟု အောက်မေ့ပြီးလျှင်–

“အို ဘိက္ခု[၁]၊ သင် မည်သူ့ကို ရည်မှန်း၍ တောထွက်ခဲ့ပေသနည်း၊ သင့်ဆရာကား မည်သူပေနည်း၊ မည်သူ့အယူဝါဒကို သင် နှစ်ခြိုက်ပေသနည်း”ဟု မေးမြန်းလေသည်။

“အို ငါ့ရှင်၊ သကျမင်းမျိုးတို့ကို စွန့်လွှတ်၍ တောထွက်သွားခဲ့သော သကျသာကီဝင် ဂေါတမဆိုသူ တောထွက်ရဟန်းတစ်ပါးရှိသည်။ သူသည် ရဟန္တာဖြစ်ပြီ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားဖြစ်ပြီဟု ကျော်ကြားလျက် ရှိပါသည်။

ဤဘုရားဂေါတမကို တိုင်တည်၍ ကျွန်ုပ် တောထွက်ခဲ့ပါသည်။

၁ ။ ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းတော်များကိုသာ ခေါ်ဆိုသည့် ဘိက္ခုဟူသော အာလုပ်ဖြင့် ဤရသေ့အား ဗုဒ္ဓကခေါ်ဆိုသည်မှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဖြစ်ပေသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဤရသေ့သည် ဘိက္ခုမဟုတ်ကြောင်း၊ သံဃာတော်ဂိုဏ်းဝင်ပင် မဟုတ်ကြောင်း ဗုဒ္ဓထံ ရဟန်းပြုခွင့်တောင်းခံခြင်းမှ သိရသည်။ ဗုဒ္ဓလက်ထက်က ဘိက္ခုအသုံးအနှုန်းမှာ အခြားဘာသာဝင်များကိုလည်း မခွဲခြားဘဲ သုံးခဲ့သလော၊ ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင်က ဤအသုံးအနှုန်းကို တိတိကျကျ အသုံးမပြု၍ ပေလော။ ဘိက္ခုအဓိပ္ပာယ်မှာ “ဖုန်းတောင်း ယာစကာ” “တောင်းခံစားသောက်သူ” ဟူ၍ ရှိရကား ဤနေရာတွင် စကားလုံး၏ မူရင်းစာပေ အဓိပ္ပာယ်အတိုင်း အသုံးပြုထားဟန်ရှိပေသည်။ သို့သော် ယခုခေတ်သုံး အဓိပ္ပာယ်မှာ ဘိက္ခုသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်ဟု ဆိုလို၍ အထူးသဖြင့် ထေရဝါဒထွန်းကားရာ သီရိလင်္ကာ၊ မြန်မာ၊ ထိုင်း၊ ကမ္ဘောဒီးယားနှင့် စစ်တကောင်းဒေသတို့တွင် အထူး အသုံးများသည်။

ဗုဒ္ဓသည် ကျွန်ုပ်ဆရာဖြစ်၍ ၎င်း၏ဝါဒကို နှစ်ခြိုက်ပါသည်”ဟု လူငယ်က ပြန်ဖြေကြားပေသည်။

“ဤ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားရဟန္တာသည် ယခု ဘယ်မှာ သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူပါသနည်း။”

“ငါ့ရှင်၊ ဤမှ မြောက်အရပ်ဒေသတွင် သာဝတ္ထိပြည်ကြီးရှိပေသည်။ အဲဒီ သာဝတ္ထိပြည်တွင် ထို သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားရဟန္တာ ယခု သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူပါသည်။”

“ထိုဘုရားကို အသင် ဖူးမြော်ဖူးပါသလော။ မြင်တွေ့ရလျှင် ဘုရားဟု သိရှိမှတ်မိပါမည်လော။”

“မဖူးမြော်ဖူးပါ၊ မြင်လျှင်လည်း သိမည်မဟုတ်ပါ။”

ဤ အမည်မသိရသေးသောလူငယ်သည် မိမိအား အာရုံပြု၍ တောထွက်ပြီး ရသေ့လုပ်လာကြောင်း ဗုဒ္ဓသည် ရိပ်စားမိလာသည်။ ကိုယ်တော်တိုင် မည်သူဖြစ်ကြောင်း ထုတ်ဖော်၍ မပြောပြသေးဘဲ

“အို . . . ဘိက္ခု၊ အကျွန်ုပ် တရားဟောပြမည်၊ ဂရုတစိုက် နာကြားလော့။ ဟောပြမည်”ဟု ဗုဒ္ဓက မြွက်ကြားလေသည်။

“ကောင်းလှပါပြီ ငါ့ရှင်” ဟု လူငယ်က သဘောတူလေသည်။ ထိုအခါတွင် ဗုဒ္ဓက လူငယ်အား သစ္စာတရားအကြောင်းကို ထူးကဲစွာ ရှင်းလင်းဟောပြတော်မူလေသည်။ (အကျဉ်းချုပ်ကို နောက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။)[၁]

ဒေသနာပြီးဆုံးမှပင် ပုက္ကုသာတိအမည်ရှိသော ဤရသေ့ငယ်သည် တရားဓမ္မဖြင့် ၎င်းအားချီးမြှင့်နေသူမှာ ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင်ပင် ဖြစ်ကြောင်း သိရှာပေသည်။

ထို့ကြောင့် နေရာမှထ၍ ဗုဒ္ဓရှေ့တော်မှောက်သို့ သွားရောက်၊

၁။ တတိယမြောက် သစ္စာအကြောင်း အခန်းတွင် ဖော်ပြထားသည်။

ခြေတော်ရင်း၌ ဝပ်တွားပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓအား မသိမှားယွင်း၍ "ငါ့ရှင်" [၁] ဟု ခေါ်ဝေါ်မိသည်ကို ရှိခိုးတောင်းပန်လေသည်။ ထို့နောက် ရဟန်းအဖြစ် ချီးမြှင့်ရန် ခွင့်တောင်းခံလေသည်။

ဗုဒ္ဓက ၎င်းအား သပိတ်နှင့်သင်္ကန်းများ အသင့်ရှိ–မရှိ မေးမြန်းလေသည်။ (ဘိက္ခုတစ်ပါးတွင် သင်္ကန်းသုံးထည်နှင့်ဆွမ်းခံရန်သပိတ် ရှိရမြဲ ဖြစ်သည်။) ပုက္ကုသာတိက မရှိကြောင်းပြောသောအခါ ဗုဒ္ဓက တထာဂတ မည်သည် သပိတ်နှင့်သင်္ကန်းမရှိဘဲ ရဟန်းပြုပေးရိုး မဟုတ်ဟု မြွက်ကြား တော်မူလေသည်။ ထို့ကြောင့် ပုက္ကုသာတိသည် သပိတ်နှင့် သင်္ကန်း ရှာဖွေရန် ထွက်ခွာသွားခဲ့ရာ ကံမကောင်း အကြောင်းမလှ၍ နွားမ တစ်ကောင် [၂] အဝှေ့ခံရပြီးလျှင် အသက်ဆုံးရှုံးရှာလေသည်။

---

၁ ။ အသုံးပြုသော စကားလုံးမှာ "အာဝုသော" ဖြစ်၍ "ငါ့ရှင်" သို့မဟုတ် "မိတ်ဆွေ" ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ တန်းတူခြင်း၊ ရိုသေသမှုခေါ်ဝေါ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ တပည့်ရဟန်းတို့က ဗုဒ္ဓအား ဤ 'အာဝုသော ငါ့ရှင်' ဆိုသော အသုံးအနှုန်းဖြင့် လျှောက်ထားလေ့မရှိပါ။ ၎င်းအစား "ဘန္တေ" ဟုသာ သုံးမြဲဖြစ်၍ အရှင်ဘုရား၊ အရှင်သူမြတ်ဘုရားဟု အဓိပ္ပာယ်ရလေသည်။ ဗုဒ္ဓလက်ထက်တော်က ရဟန်းတော်များသည် တစ်ပါးနှင့် တစ်ပါးအား "အာဝုသော" ဟု ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မမူမီ၊ ဗုဒ္ဓက ရဟန်းငယ်များအား မထေရ်ကြီးတို့ ဘန္တေ= အရှင်ဘုရား၊ သို့မဟုတ် အာယသ္မာ=ကြည်ညိုဖွယ် (အသက်ရှည်သော) အရှင်ဟု လျှောက်ထားကြရန် ပညတ်တော်မူခဲ့လေသည်။ မထေရ်ကြီးများက ရဟန်းငယ်များအား ဘွဲ့အမည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ "အာဝုသော" ဟု လည်းကောင်း ခေါ်ကြသည်။ ဤအလေ့အကျင့်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာ သံဃာတော်များတွင် ယခုတိုင် တည်မြဲလျက် ရှိပေသေးသည်။

၂ ။ အိန္ဒိယတွင် နွားမများ လမ်းမကြီးများပေါ် ကျက်စားကြကြောင်းကို လူသိများကြပေသည်။ ဤဝတ္ထုအရ ဤအလေ့အကျင့်သည် ရှေးပဝေသဏီကပင် ရှိခဲ့ကြောင်း သိရပေသည်။ သို့ရာတွင် အများအားဖြင့် နွားမများသည် ယဉ်ပါးနေ၍ ဝှေ့တတ်ခြင်း အန္တရာယ်ပြုတတ်ခြင်း မရှိကြပေ။

နောက်တွင် ဤဝမ်းနည်းဖွယ်သတင်းကို ဗုဒ္ဓကြားရသောအခါ ပုက္ကုသာတိသည် အကျွတ်တရားရသွားပြီဖြစ်ကြောင်း၊ နိဗ္ဗာန်တံခါးဝ အရောက် ပေါက်ရောက်သွားခဲ့ကြောင်း၊ ယခု ရောက်သွားသည့်ဘဝတွင် ရဟန္တာ [၁] ဖြစ်ပြီးနောက် သံသရာမှ ထွက်မြောက်သွားတော့မည် ဖြစ်ကြောင်း ဟောကြားတော်မူလေသည်။[၂]

ပုက္ကုသာတိသည် ဗုဒ္ဓတရားကိုနာယူ၍ သဘောပေါက်နားလည်စဉ်က မည်သူက တရားဟောနေမှန်း၊ မည်သူ၏ဘာသာဝါဒဖြစ်မှန်းမသိကြောင်း ဤဝတ္ထုမှာ ထင်ရှားပေသည်။ ပုက္ကုသာတိသည် အမှန်တရားကို သိရှိနားလည်သွားပေသည်။ ဆေးစွမ်းက ရောဂါပျောက်ကင်းပေမည်။ ထို ဆေးကို မည်သူဖော်စပ်သည်၊ ဘယ်ကရရှိသည်ဟု သိနေရန် မလိုတော့ပေ။

ဘာသာဝါဒတိုင်းလိုပင် ယုံကြည်မှု (မျက်စိမှိတ်ယုံကြည်မှု)ပေါ်တွင် အခြေတည်ကြလေသည်၊ ဗုဒ္ဓဝါဒမှာမူ သက်ဝင်ယုံကြည်မှုပေါ်တွင် အခြေမပြုဘဲ မြင်မှု၊ သိမှု၊ နားလည်မှုပေါ်တွင်သာ အခြေခံလေသည်။ ဗုဒ္ဓဝါဒစာပေများတွင် တွေ့ရှိသော သဒ္ဓါဟူသောစကားလုံးများကို အများ

---

၁ ။ ရဟန္တာ ဆိုသည်မှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ အဘိဇ္ဈာ၊ မာန်မာန စသော ကိလေသာ အညစ်အကြေးများမှ ကင်းစင်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လေသည်။ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရှိရန် အဆင့်များတွင် စတုတ္ထ သို့မဟုတ် နောက်ဆုံးအဆင့်သို့ ရောက်ရှိပြီး ဖြစ်၍ ဉာဏ်ပညာ၊ ကရုဏာ စသော အရိယာတို့၏ အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံပြီး ဖြစ်ပေသည်။ ထိုစဉ်က ပုက္ကုသာတိမှာ အနာဂါမိ (ကာမဘုံသို့ မလာလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်) ခေါ်တွင်သော တတိယအဆင့်သို့သာ ရောက်ရှိသွားသည်။ ဒုတိယအဆင့်ကို သကဒါဂါမိ (ကာမဘုံသို့ တစ်ကြိမ်သာလာမည့် ပုဂ္ဂိုလ်) ဟု ခေါ်တွင်၍ ပထမအဆင့်မှာ သောတာပန်(မဂ်ရေအလျဉ်သို့ရောက်သူ) ဖြစ်သည်။

၂ ။ ကားလ်ကျီလာရပ်ရေးသော "ဘုရားဖူးခရီးသည် ကမနိတ" ခေါ် စာအုပ်သည် ဤပုက္ကုသာတိဝတ္ထုကိုမှီး၍ ရေးထားဟန်တူသည်။

အားဖြင့် "သက်ဝင်မှု ယုံကြည်မှု"ဟု ဘာသာပြန်လေ့ရှိကြသည်။ သို့ရာတွင် "သဒ္ဓါ" ဆိုသည်မှာ "ယုံကြည်မှု" မည်ကာမတ္တမဟုတ်၊ ကိုယ်တိုင်ကျေကျေ နပ်နပ် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိရှိနားလည်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော "စိတ်ချယုံကြည်မှု" မျိုးဖြစ်ပေသည်။ အများနားလည်သော ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့်ကျမ်းစာများတွင် သာမန် ရေးသား သုံးစွဲရာ၌ သဒ္ဓါဆိုသည်မှာ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာတို့အား "ကိုးကွယ်ယုံကြည်"သည်ဆိုသော အဓိပ္ပာယ်မျိုးရှိသည်ကိုမူ ဝန်ခံရပေမည်။

အေဒီ ၄ ရာစုနှစ်ဆီက ထင်ရှားခဲ့သော ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာဆရာကြီးအသင်္ဂ၏အလိုအရ သဒ္ဓါတွင် အောက်ပါအတိုင်း လက္ခဏာ ၃ မျိုးရှိပေသည်–

၁။ အကြောင်းအရာတစ်ခုသည် အဟုတ်အမှန် ရှိသည် ဖြစ်သည်ဟု ပြည့်စုံခိုင်ခံ့စွာ သိရှိနားလည်ခြင်း၊

၂။ ကောင်းသောအရည်အချင်းများတွင် ပီတိ ရှိခြင်း၊

၃။ ရည်မှန်းချက်ကို အောင်မြင်ရရှိလိုသော ဆန္ဒ[၁]

အခြား ဘာသာဝင်တို့ နားလည်ကြသော "သက်ဝင်မှု" သို့မဟုတ် "ယုံကြည်မှု" စသည်တို့သည် ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့် ပတ်သက်ခြင်း မရှိပေ။ ယုံကြည်ခြင်း ဟူသောကိစ္စသည် သိမြင်မှု (အပြည့်အစုံသိရှိနားလည်မှု)မရှိမှ ဖြစ်ပေါ်ပေသည်။ သိမြင် နားလည်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ယုံကြည်ခြင်းဟူ သော ပြဿနာ မရှိနိုင်တော့ချေ။ လက်ထဲတွင် ကျောက်မျက်ရွဲတစ်လုံးကို ဆုပ်ဝှက်ထားသည် ဟု ပြောပါမူ ကိုယ်တိုင်မျက်စိဖြင့် မမြင်ရ၍ ယုံကြည်ရသော ကိစ္စမျှသာ ဖြစ်ပေသည်။ လက်ဝါးကို ဖြန့်၍ ကျောက်မျက်ရွဲကို ထုတ်ပြပါလျှင် မျက်စိဖြင့် ကိုယ်တိုင် မြင်ရပြီဖြစ်၍ ယုံကြည်ရုံကိစ္စ မဟုတ်တော့ပေ။ ဤသည်ကို ရည်၍ ရှေးကျသော ဗုဒ္ဓကျမ်းစာများတွင် "ကျောက်မျက်ရွဲ သို့မဟုတ် (ဖန်ခါးသီး)ကို လက်ဝါးပြင်တွင်မြင်ရသကဲ့သို့ သဘော

၁။ အဘိဓမ္မာသမုစ္စယ . .အသင်္ဂ (သံတိနိကေတံ ၁၉၅၀၊ စာမျက်နှာ ၆)။

ပေါက် နားလည်သည်" ဟူသော အသုံး အနှုန်းများကို ဖော်ပြလေ့ရှိသည်။

ဗုဒ္ဓ၏တပည့်တပန်း ရဟန်းတစ်ပါးဖြစ်သော မုသိလက အခြားရဟန်းတစ်ပါးအား အောက်ပါအတိုင်း မိန့်ကြားဖူးလေသည်–

"ငါ့ရှင် သဝိဋ္ဌ . . . ကိုးကွယ်သက်ဝင် ယုံကြည်မှုကြောင့်မဟုတ်ဘဲ ကြည်ညိုခြင်း၊ ကိုင်းရှိုင်းခြင်းကြောင့် မဟုတ်ဘဲ တစ်ဆင့်စကားသူများ ပြောကြား၍လည်း မဟုတ်ဘဲ၊ မိရိုးဖလာ ယုံကြည်မှုကြောင့်လည်းမဟုတ်ဘဲ၊ ဟုတ်မှန်လောက်ပေသည်ဟု ကြံစည်စဉ်းစား၍လည်းမဟုတ်ဘဲ၊ အယူအဆ အမျိုးမျိုးကို တွေးတောကြံဆ သဘောကျ၍လည်းမဟုတ်ဘဲ ဘဝ၏ ချုပ်ဆုံးရာသည် နိဗ္ဗာန်ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် ကိုယ်တိုင်သိမြင်ပေသည်။[၁] ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်မြတ်ကလည်း "ရဟန်းတို့ – ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့ကို ချွတ်ဆေးပစ်ခြင်းသည် သိသော မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အတွက်သာဖြစ်၍ မသိသော မမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် မဟုတ်ပေ" ဟု မိန့်မြွက်တော်မူခဲ့လေသည်။[၂]

သိခြင်းမြင်ခြင်းသည် သာလျှင် ပဓာနဖြစ်၍ ယုံကြည်ခြင်းမှာ အရာ မဟုတ်ပါချေ။ ဗုဒ္ဓ၏ဒေသနာများတွင် "ဧဟိ ပဿိက" ဟု ပါရှိရာ "လာ၍ ရှုလှည့်လော့" ဟုသာ ဖိတ်ခေါ်ပေသည်။ "လာ၍ ယုံကြည်လက်ခံပါ" ဟု မဆိုပေ။

အကျွတ်တရားပေါက်ရောက်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အကြောင်းကို ဖော်ပြရာတွင် ဗုဒ္ဓကျမ်းစာတို့၌ "မြူမှုန် အညစ်အကြေးကင်းသော သစ္စာမျက်စိ(ဓမ္မစက္ခု)ပွင့်ခဲ့ပြီ"။ "သစ္စာတရားကို မျက်မြင်ဖြစ်ပေပြီ၊ သစ္စာ တရားကို ဆွတ်ခူးမိပေပြီ"။ "သစ္စာတရားကို သိရှိပေပြီ၊ သစ္စာနယ်တွင်းသို့ ဖောက်ထွင်း ဝင်ရောက်မိချေပြီ။ ယုံမှားသံသယနယ်ကို ကျော်လွန်သွားခဲ့ပြီ၊ ယိမ်းယိုင်တွေဝေမှုမှ ကင်းလွတ်ပေပြီ၊ ယထာဘူတကျစွာ အသိဉာဏ်ဖြင့်

၁။ သံယုတ္တနိကာယ် ၂။ (ပတစ) စာမျက်နှာ ၁၁၇။
၂။ သံယုတ္တနိကာယ် ၃။ စာမျက်နှာ ၁၅၂။

အမှန်ကို မြင်ပေပြီ" စသည်ဖြင့် ရေးသားထားပေသည်။[၁] ကိုယ်တော်တိုင် သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓ သဗ္ဗညုတ ရွှေဉာဏ်တော်ကို ရရှိသည့် အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စက္ခုံ ဥဒပါဒိ၊ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ= ဉာဏ်မျက်စိ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အသိဉာဏ် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဉာဏ်ပညာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဝိဇ္ဇာဓာတ် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အလင်းရောင် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏– ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့လေသည်။[၂] အသိဉာဏ် သို့မဟုတ် ဉာဏ်ပညာဖြင့် ထိုးထွင်းသိမြင်မှု (ဉာဏ ဒဿန)သာ အကျွတ်တရား ရကြရသည်ဖြစ်၍ ယုံကြည်သက်ဝင်မှု သက်သက်ဖြင့် ကျွတ်တမ်းဝင်နိုင်ကြသည် မဟုတ်ပေ။

ဗြာဟ္မဏဝါဒတွင် အယူသည်းသူတို့က ၎င်းတို့ မိရိုးဖလာ အယူဝါဒကို သက်ဝင်ယုံကြည်စေ၍ ၎င်းဝါဒသည်သာ အမှန်တရား စစ်စစ်ဖြစ်သည်ဟု အရမ်းလက်ခံစေရန် တိုက်တွန်းနေချိန်တွင် ဤဗုဒ္ဓ၏ ဉာဏဒဿနလမ်းစဉ်ကို လူကြိုက်များလာလေသည်။

တစ်ချိန်တွင် ထင်ရှားသော ပုရောဟိတ်တစ်စုသည် ဗုဒ္ဓထံပါးသို့ ရောက်လာ၍ ဗုဒ္ဓနှင့်အချိန်ကြာမြင့်စွာ တရားဆွေးနွေးကြလေသည်။ ၎င်းတို့အထဲတွင် အထူးဉာဏ်ပညာစွမ်းရည်ထက်မြက်လှသည်ဟု အသိ အမှတ်ပြုခြင်းခံရသော အသက် ၁၆ နှစ်အရွယ် ကာပဋိကအမည်ရှိ ပုဏ္ဏား လူငယ်တစ်ဦးက ဗုဒ္ဓအား အမေးပုစ္ဆာပြုလုပ်လေသည်။[၃]

"အရှင်ဂေါတမ အစဉ်အဆက်မပြတ် နှုတ်တိုက်ရွရွ ရွတ်ဖတ်၍ ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ ကျက်မှတ်ခဲ့ရသော မိရိုးဖလာ ရှေးဟောင်း ဗြာဟ္မဏကျမ်းကြီးများ ရှိပါသည်။ ဤကျမ်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ဗြာဟ္မဏလူမျိုးတို့

---

၁ ။ သံယုတ္တနိကာယ် ၅၊ (ပတစ) စာမျက်နှာ ၄၂၃၊ ၃၊ စာမျက်နှာ ၁၀၃။
မဇ္ဈိမနိကာယ် ၃၊ (ပတစ) စာမျက်နှာ ၁၉။

၂ ။ သံယုတ်–၅၊ (ပတစ) စာမျက်နှာ ၄၂၂။

၃ ။ စင်္ကီသုတ္တ၊ အမှတ် ၉၅၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်။

က "ဒါမှ အမှန်တရားဖြစ်သည် အခြား ဘယ်ဟာမှမမှန်"ဟု တစ်ထစ်ချ ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်ကြပါသည်။ အရှင်ဂေါတမက အဲဒီအကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်၍ ဘာများပြောလိုပါသလဲ။"

ဗြာဟ္မဏလူမျိုးများတွင် "ဒါမှ အမှန်တရားဖြစ်သည်၊ အခြား ဘယ်ဟာမှ မမှန်" ဆိုတာကို ကိုယ်တိုင်မြင်သည်၊ သိသည်ဟု ပြောဖူးသူ တစ်စုံတစ်ယောက် ရှိပါသလား"ဟု ဗုဒ္ဓက မေးမြန်းလေသည်။

ပုစ္ဆာရှင် ပုဏ္ဏားလေးက ရိုးသားမှန်ကန်စွာပင် "မရှိပါ ဘုရား"ဟု ဖြေကြားလေသည်။

"ဒါဖြင့်ရင် ဆရာ တစ်ယောက်တလေမျှ၊ ဒါမှမဟုတ် ဆွေစဉ် ၇ ဆက် ဆင်းသက်ခဲ့တဲ့ ဆရာ့ဆရာတွေထဲမှ၊ ဒါမှမဟုတ်လည်း ဒီကျမ်းကြီးတွေကို ရေးသားခဲ့ကြတဲ့ ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲက "ဒါမှ အမှန်တရားဖြစ်သည်၊ အခြားဘယ်ဟာမှ မမှန်" ဆိုတာကို မြင်သည်၊ သိသည်ဟု ပြောဖူးသူ တစ်ယောက်တလေများ ရှိခဲ့သလား။"

"မရှိခဲ့ပါ။"

"ဒါဖြင့်ရင် မျက်မမြင်တွေ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် လက်ဆင့်ကမ်း ရပ်နေကြသလိုပေါ့၊ ပထမလူက မျက်မမြင်၊ အလယ်လူကလည်း မျက်မမြင်၊ နောက်ဆုံးလူကလည်း စက္ခုအလင်းမရှိ၊ ဒါကြောင့် ဗြာဟ္မဏလူမျိုးတို့ဖြစ်နေပုံက မျက်မမြင်တွေ စီတန်းနေကြသလိုပဲလို့ သဘောရတယ်။"

ထို့နောက် ဗုဒ္ဓက ထိုဗြာဟ္မဏပုဏ္ဏားတို့အား အရေးအကြီးဆုံးသော သြဝါဒတစ်ခုကို မိန့်မြွက်လေသည်။ "သစ္စာတရားကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သူ ပညာရှိသည် ဤဟာသာလျှင် အမှန်တရားဖြစ်သည်၊ အခြား ဘာမဆို မှားယွင်းသည်"ဟု ပြောဆိုခြင်းငှာ မသင့်ချေ။

သစ္စာတရား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းသဘောကို ရှင်းလင်းဟောပြပါရန် ပုဏ္ဏားလုလင်များက တောင်းပန်လျှောက်ထားရာတွင် "ပုဂ္ဂိုလ်

တစ်ဦး၌ ယုံကြည်မှုတစ်ခု ရှိအံ့၊ ဤဟာသည် ကျွန်ုပ်၏ယုံကြည်မှု ဖြစ်ပါသည်”ဟု ဆိုသော် ဤအချိန်အထိ ၎င်းသည် အမှန်တရားကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသည် မည်ပေသည်။ ထို့ထက် လွန်၍ “ဤဟာသာ အမှန်တရားဖြစ်သည်၊ အခြား ဘာမဆို မှားယွင်းသည်”ဟု ယတိပြတ် ဆုံးဖြတ်မှုကို မပြုအပ်ပေ။

တစ်နည်းဆိုသော် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် မိမိကြိုက်သလို ယုံကြည်နိုင်၍ “ဤဟာကို ကျွန်ုပ်ယုံကြည်၏”ဟု ပြောဆိုနိုင်ပါ၏။ ဤသို့ပြောဆိုသည့်တိုင်အောင် အမှန်တရားကို ထိန်းသိမ်းထားပေသေးသည်။ သို့သော် ဤသို့ မိမိယုံကြည်သက်ဝင်မှုရှိရုံမျှဖြင့် ၎င်း၏ ယုံကြည်မှုသည်သာ အမှန်တရားဖြစ်၍ အခြားဘာမဆို မှားယွင်းသည်ဟု မပြောဆိုအပ်ပေ”[၁] ဟု မိန့်မြွက်တော်မူခဲ့သည်။

အရာတစ်ခု(အယူအဆတစ်မျိုး)ကို စွဲလမ်းနှစ်သက်၍ အခြားအရာများ (အယူအဆများ)ကို ညံ့ဖျင်းသည်ဟု နှိမ့်ချတတ်ခြင်းကို ပညာရှိတို့က “အနှောင်အဖွဲ့”ဟု သမုတ်ကြောင်း ဗုဒ္ဓက ဟောကြားထားပေသည်။[၂]

တစ်ရံရောအခါ ဗုဒ္ဓက တပည့်သာဝကများအား ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ်တရားကို ဟောကြားတော်မူ၏။ ရဟန်းများက တရားတော်ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိရှိနားလည်ကြကြောင်း လျှောက်ထားကြ၏။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓက “အို ရဟန်းတို့၊ ဤ အလွန်ရှင်းလင်းပြတ်သားလှသော တရားကိုတောင်မှ အသင်တို့သည် ဆုပ်ကိုင်ထားလျှင်၊ ယုယပိုက်ထွေးထားလျှင်၊ မြတ်နိုးစွာ သိမ်းဆည်းထားလျှင်၊ စွဲလမ်းနေလျှင် တရားတော်သည် ဖောင်နှင့် တူကြောင်း၊ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ကူးခပ်သွားရန်သာ အသုံးပြုရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဆုပ်ကိုင်ထားရန်မဟုတ်ကြောင်း သင်တို့ နားမလည်ကြသေး”ဟု မိန့်မြွက်

၁။ သုတ္တနိပါတ (ပတစ)၊ စာမျက်နှာ ၁၅၁။

၂။ မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ္တ၊ အမှတ် ၃၈၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်။

တော်မူလေသည်။[၁]

အခြားတစ်နေရာတွင် တရားတော်ကို ဖောင်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြပြီးလျှင် တစ်ဖက်ကမ်းသို့ကူးခပ်ရာ၌အသုံးပြုရန်သာဖြစ်၍ ကျောကုန်းထက်တွင် သယ်ပိုးဆောင်ယူသွားရန် ဆုပ်ကိုင်ထားရန်မဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှားစွာ ဥပမာဆောင် ဟောကြားထားခဲ့ပေသည်။

“အို ရဟန်းတို့၊ လူတစ်ယောက်သည် ခရီးထွက်ခဲ့၏၊ သူသည် ကျယ်ပြန့်သော ရေပြင်ကြီးတစ်ခုသို့ ဆိုက်ရောက်လေ၏။ ဤမှာ ဘက်ကမ်းရိုးသည် အန္တရာယ်ထူပြော၏၊ အခြားဘက်မှာမူ ဘေးကင်း ရန်ရှင်းဖြစ်၏၊ ဘေးကင်း ရန်ရှင်းသော ထိုဘက်ကမ်းသို့ လှေလည်း မသွား၊ ကျော်ဖြတ်သွားရန် တံတားလည်းမရှိ၊ ထိုသူက စဉ်းစား၏၊ “ဤ ပင်လယ်ရေပြင်ကား ကျယ်ပြန့်လှ၏၊ ဤဘက်ကမ်းရိုးသည် အန္တရာယ် ထူပြော၏၊ အခြားဘက်တွင် ဘေးကင်း ရန်ရှင်း၏၊ ထိုဘက်ကမ်းသို့ လှေလည်း မသွား၊ ကျော်ဖြတ်သွားရန် တံတားလည်းမရှိ၊ မြက်၊ သစ်သား၊ သစ်ကိုင်းနှင့် သစ်ရွက်များစုဆောင်း၍ ဖောင်ဆောက်ရသော် ကောင်းလေစွ၊ ၎င်းဖောင်ကို အသုံးပြု၍ ငါ၏ခြေလက်များဖြင့် လှော်ခတ်၍ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ဘေးကင်းစွာ ကူးသွားပေအံ့။” ဤသို့စဉ်းစားပြီးနောက် ထိုသူသည် မြက်ခြောက်၊ သစ်သား၊ သစ်ကိုင်း၊ သစ်ရွက်များကို စုဆောင်း၍ ဖောင်တည်ဆောက်၏။ ၎င်းဖောင်ကိုအသုံးပြု၍ မိမိ၏ခြေလက်တို့ဖြင့် လှော်ခတ်ပြီးလျှင် တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ဘေးကင်းစွာကူးမြောက်သွားခဲ့၏။

ဤကဲ့သို့ ကူးမြောက် တစ်ဖက်ကမ်းသို့ရောက်ပြီးနောက် ၎င်းလူတွင် “ဤဖောင်သည် ငါ့အတွက် အလွန်အသုံးဝင်ခဲ့ဘိ၏၊ ငါ၏ ခြေ လက်တို့ဖြင့် လှော်ခတ်ရာတွင် တစ်ဖက်ကမ်း ရောက်အောင် ကူညီ ပို့ဆောင်ခဲ့ပေ၏။ ထို့ကြောင့် ဤဖောင်ကို ငါ၏ကျောထက်မှ လည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်း

၁။ မဇ္ဈိမနိကာယ် . . .(ပတစ)၊ စာမျက်နှာ ၂၆၀။

ထက်မှာ လည်းကောင်း သယ်ယူသွားရသော် ကောင်းပေအံ့”ဟု အကြံဖြစ်ပေါ်လာ၏။

အို ရဟန်းတို့၊ အသင်တို့ မည်သို့သဘောရသနည်း၊ ထို လူသည် ဤအကြံအတိုင်းဆောင်ရွက်သော် ဖောင်နှင့်ပတ်သက်၍ လျောက်ပတ်စွာ ဆောင်ရွက်ခြင်း မည်ပါသလော။ မမည်ပါဘုရား။ ဒါဖြင့် အဘယ်ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်မှ ဖောင်နှင့်ပတ်သက်၍ လျောက်ပတ်စွာ ဆောင်ရွက်ခြင်း မည်မလဲ၊ တစ်ဖက်သို့ကူးမြောက်ပြီးနောက် ဤလူက ဤကဲ့သို့ ကြံစည်ပေအံ့” ဤဖောင်သည် ငါ့အတွက် အလွန်အသုံးဝင်ခဲ့၏။ ငါ၏ ခြေလက်တို့ဖြင့် လှော်ခတ်ရာတွင် တစ်ဖက်ကမ်းရောက်အောင် ကူညီပို့ဆောင်ခဲ့ပေ၏။ ဤဖောင်ကို ကမ်းတွင်ဆွဲတင်ထား၍လည်းကောင်း၊ ကမ်းတွင်ကပ်၍ချည်နှောင်၍လည်းကောင်း ထားခဲ့ပြီးသော် ကျွန်ုပ် သွားလိုရာသို့ ဆက်လက်ထွက်ခွာသွားရသော် ကောင်းပေအံ့” ဤအကြံအစည် အတိုင်း ဆောင်ရွက်မှသာ ထိုဖောင်နှင့်ပတ်သက်၍ လျောက်ပတ်စွာ ဆောင်ရွက်သည် မည်ပေသည်။

“အို ရဟန်းတို့၊ ထိုနည်းတူစွာ ဖောင်နှင့်တူသောတရားဓမ္မကို ငါဘုရား ပြသတော်မူပေပြီ။ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ကူးမြောက်ရန်အတွက်သာ ဖြစ်၍ ယူဆောင်သွားရန် (ဆွဲကိုင်ထားရန်) မဟုတ်ပေ။ သင်ရဟန်းတို့သည်လည်း တရားဓမ္မသည် မဂ္ဂင်ဖောင်နှင့်တူညီကြောင်း သဘောပေါက် နားလည်ပါက ကောင်းမွန်သောအရာများ (ဓမ္မ)ကိုပင် စွန့်လွှတ်ကြရပေမည်။ မကောင်းမွန်သောအရာများ (အဓမ္မ)ကို စွန့်လွှတ်ကြရန်မှာ အဘယ် ဆိုဖွယ်ရှိတော့သနည်း။ [၁]

၁ ။ မဇ္ဈိမနိကာယ်(ပတစ)၊ စာမျက်နှာ ၁၃၄–၁၃၅။ အဋ္ဌကထာအရ ဤနေရာတွင် ဓမ္မဟူသည် ရှိပြီး တရားအဆင့်အတန်းနှင့် စင်ကြယ်သော အယူဝါဒများကို ဆိုလိုသည်။ မည်မျှအထက်တန်းကျ၍ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်စေကာမူ ၎င်းတို့ကို ခင်မင်တွယ်တာခြင်းမရှိဟု ဆိုထားရာ မကောင်းသောအလေ့အကျင့် အယူအဆများကို စွန့်လွှတ်ရမည်မှာ ဆိုဖွယ်ရာ မရှိပေ။

ဗုဒ္ဓ၏ဒေသနာတော်များသည် လူသားတို့အား ဘေးကင်းရာ၊ ငြိမ်းချမ်းရာ၊ ပျော်ရွှင်ရာ၊ တည်ငြိမ်ရာ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ အရောက် သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရန် ဖြစ်ကြောင်းကို ဤပုံပြင်မှာ ကောင်းစွာထင်ရှားလှပေသည်။ ဗုဒ္ဓ၏ဒေသနာတစ်ရပ်လုံးသည် ဤရည်ရွယ်ချက်သို့ ဦးတည်ပေသည်။ ဉာဏ်ပညာ ကစားရန်သာ ဗုဒ္ဓက အရာရာကို ဟောပြောခဲ့သည်မဟုတ်ပေ။ လက်တွေ့သင်ပြသော ဆရာတစ်ဆူဖြစ်တော်မူသည့်အလျောက် လူသားတို့အား ငြိမ်းချမ်းမှုနှင့်ပျော်ရွှင်မှုကို ပေးစွမ်းနိုင်မည့် အကြောင်းအရာများကိုသာ ဟောကြားပြသတော်မူပေသည်။

တစ်ရံရောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသမ္ဗီပြည်ရှိ (ယခု အလာဟာဘာဒ်) သသ်ပ တောအုပ်တွင် သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ သစ်ရွက်တစ်ဆုပ်ကို လက်တွင်ကိုင်တော်မူ၍ တပည့်ရဟန်းတို့အား ဤသို့ ဗုဒ္ဓက မေးတော်မူ၏။ “အို ရဟန်းတို့၊ အသင်တို့ မည်သို့ထင်သနည်း။ ငါ၏လက်တွင် ဆုပ်ကိုင်ထားသော သစ်ရွက်အချို့နှင့် အပေါ်က သစ်တောမှာရှိသော သစ်ရွက်တွေ ဘယ်ဟာက ပိုများပေသနည်း”။ “အရှင်ဘုရား လက်တော်တွင် ဆုပ်ကိုင်ထားသည့်သစ်ရွက်များမှာ အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ရင်းတိုက်တောအုပ်မှာရှိတဲ့ သစ်ရွက်များက အဆများစွာ ပိုမိုများပါသည် ဘုရား”

“ဤကဲ့သို့ပဲ ရဟန်းတို့၊ ငါဘုရား သိရှိသည့် အကြောင်း အရာများ အနက် ဟောပြောပြသည်မှာ အနည်းငယ်မျှသာဖြစ်ပေသည်၊ မဟောမပြော ချန်ထားသည်မှာ အများအပြားရှိသည်၊ အဘယ်ကြောင့် မဟောမပြောဘဲ ထားသနည်း။ အကျိုးကျေးဇူး မရှိ၍၊ နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်စေနိုင်၍ ထိုအကြောင်းများကို မဟောပြောဘဲ ထားသည် [၁]။”

ဗုဒ္ဓက သိရှိနားလည်သော်လည်း မဟောကြားဘဲထားသည့် အကြောင်းများကို အချို့ပညာရှင်များက ပင်ပင်ပန်းပန်းကြိုးစား၍ ဆင်ခြင်

၁။ သံယုတ် ၅(ပတစ)၊ စာမျက်နှာ ၄၅၇။

ကြုံဆနေကြသည်မှာ အချည်းနှီးအားထုတ်မှုပင် ဖြစ်ပေသည်။

စိတ်ကူးယဉ် ပြဿနာများ ဖြစ်ပေါ်စေ၍ မြော်ခေါ်ကြုံဆမှု သက်သက်မျှသာဖြစ်သော အကျိုးမများသည့် တက္ကိက (စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ) ပုစ္ဆာများ (Metaphysical questions) ကို ဆွေးနွေးရန် ဗုဒ္ဓသည် စိတ်မဝင်စားချေ။ ၎င်းတို့ကို "ဝါဒကန္တာရ" (Wilderness of opinions) ဟူ၍သာ မှတ်ယူတော်မူသည်။ ဤသို့ ဗုဒ္ဓက သဘောထားတော်မူသည်ကို ၎င်း၏ တပည့်ရဟန်းများတွင် မကျေနပ် သဘောမပေါက်သော ရဟန်းအချို့ ရှိခဲ့ဟန်တူပေသည်။ အကြောင်းမူ မာလုကျပုတ္တ အမည်ရှိ ရဟန်း တစ်ပါးသည် သူမကျေနပ်မှုကို ဖော်ထုတ်ပြီးလျှင် စံတင်လောက်အောင် ထင်ရှားသော တက္ကိကပုစ္ဆာ ၁၀ ခုကို ဗုဒ္ဓအား လျှောက်ထား၍ အဖြေကို တောင်းခံခဲ့ပေသည်။ [၁]

တစ်နေ့သ၌ မာလုကျပုတ္တသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းခွင်မှ ထ၍ ဗုဒ္ဓ ထံပါးချဉ်းကပ်ပြီး ရှိခိုးဝပ်တွား လျှောက်ထားသည်မှာ "အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်တစ်ဦးတည်း ဘာဝနာပွားများနေစဉ် စိတ်၌ ဤအတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤပုစ္ဆာများကို ရှင်းလင်းမပြ၊ လက် မခံ၊ ပယ်ရှားတော်မူသည်–

၁။ စကြဝဠာသည် အစဉ်အမြဲတည်သလော၊

၂။ မတည်သလော၊

၃။ စကြဝဠာသည် အကန့်အသတ်ရှိသလော၊

၄။ မရှိသလော၊

၅။ ဝိညာဉ်သည် ကာယနှင့် အတူတူပင်လော၊

၆။ ဝိညာဉ်သည် တသီးတခြား၊ ကာယက တသီးတခြားပင်လော၊

၇။ တထာဂတသည် သေသည်၏အခြားမဲ့၌ တည်ရှိသလော၊

၁။ စူဠ မာလုကျသုတ္တအမှတ် ၆၃။ မဇ္ဈိမနိကာယ်။

၈။ သေသည်၏အခြားမဲ့၌ မတည်ရှိသလော၊

၉။ သေသည်၏အခြားမဲ့၌(တစ်ပြိုင်နက်)တည်ရှိ – မတည်ရှိသလော၊

၁၀။ သေသည်၏အခြားမဲ့၌ (တစ်ပြိုင်နက်) မတည်ရှိ၊ တည်ရှိမဟုတ်သလော။

ဤပုစ္ဆာများကို မြတ်စွာဘုရားက ငါ့အား ရှင်းလင်းမပြပေ။ ဤအချက်ကို ငါမကျေနပ် သဘောမကြိုက်၊ ဘုရားထံသွား၍ မေးမြန်းမည်၊ မြတ်စွာဘုရားက ရှင်းလင်းဟောပြလျှင် ရဟန်းဝတ်ဖြင့် ဆက်လက်၍ ၎င်းထံ၌ တရားကျင့် နေထိုင်မည်။ ရှင်းလင်းဟောပြခြင်း မပြုလုပ်လျှင် ရဟန်းဝတ်ကို စွန့်ပစ်၍ ထွက်ခွာသွားတော့မည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် စကြဝဠာသည် အစဉ်အမြဲတည်ရှိသည်ကို သိပါက ၎င်းအကြောင်းကို ရှင်းလင်းဟောပြပါစေ။ မြတ်စွာဘုရားသည် စကြဝဠာသည် အစဉ်အမြဲ မတည်ရှိကြောင်း သိလျှင်လည်း မရှိကြောင်း ပြောပါစေ။ စကြဝဠာသည် အစဉ်အမြဲတည်ရှိသည်၊ စကြဝဠာသည် အစဉ်အမြဲ မတည်ရှိ စသည် တို့ကို မသိပါက မသိသည့်အလျောက် မကွယ်မထောက်ဘဲ "ငါမသိဘူး၊ ငါ မမြင်ဘူး" ဟု မြတ်စွာဘုရားက ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပဲ ပြောပြရန်သာ ရှိသည်။

ယနေ့ကမ္ဘာတွင် သန်းပေါင်းများစွာသော လူအပေါင်းတို့သည် အဆိုပါ တက္ကိကပုစ္ဆာများနှင့် အဖိုးထိုက်တန်လှသောအချိန်များကို ဖြုန်းပစ်၍ မိမိကိုယ်ကိုမိမိ စိတ်မချမ်းသာမှုကို အလဟဿ ဖန်တီးနေကြပေသည်။ မာလုကျပုတ္တအား ဗုဒ္ဓကဖြေကြားတော်မူသောတရားများသည် ထိုသူများအတွက် အကျိုးကျေးဇူးများစွာ ရှိပေမည်။

"မာလုကျပုတ္တ . . . ငါဘုရားက သင့်အား 'မာလုကျပုတ္တ . . . လာလော့၊ ငါ့ထံ၌ ရဟန်းဝတ်လှည့်လော့၊ ဒီပုစ္ဆာများကို ငါရှင်းလင်းဟောပြမည်' ဟု ပြောဖူးပါသလား"။

"မပြောဖူးပါဘုရား"။

"သင်ကကော၊ 'အရှင်ဘုရား . . . အရှင်ဘုရားထံပါး၌ ရဟန်းဝတ် ပါမည်၊ ဤပုစ္ဆာများကို ရှင်းလင်းပြောပြပါ'ဟု တောင်းပန်ဖူး၊ လျှောက်ထားဖူးပါသလား"။

"မလျှောက်ထားဖူးပါဘုရား"။

"မာလုကျပုတ္တ၊ အစတောင်းမှ ငါဘုရားက သင့်အား ငါ့ထံ လာ၍ ရဟန်းပြုလော့၊ သင့်အား ဤအကြောင်းအရာများကို ရှင်းလင်း ဟောပြမည်ဟု မပြော၊ သင်ကလည်း အရှင်ဘုရားထံ ရဟန်းဝတ်၍ နေထိုင်ပါမည်၊ ဤပုစ္ဆာများကို ဖြေရှင်းပြတော်မူပါဟု မလျှောက်ထား၊ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မည်သူက မည်သူ့ကို ညှဉ်းဆဲသည်ဟု ခေါ်ဆိုရ မည်နည်း အသင်လူမိုက် [၁]။"

"မာလုကျပုတ္တ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် မြတ်စွာ ဘုရားထံ၌ ဤပုစ္ဆာများကို မဖြေမချင်း ရဟန်းမဝတ်ဟု ပြောကြားအံ့၊ ၎င်း သူသည် တထာဂတထံမှ ဤပုစ္ဆာတို့၏အဖြေကို မရရှိဘဲ အသက်သာလျှင် ဆုံးရှုံးကောင်း ဆုံးရှုံးသွားပေမည်။"

"မာလုကျပုတ္တ၊ အကယ်၍ လူတစ်ယောက်ကို အဆိပ်လူးသော မြား ထိအံ့၊ ၎င်း၏မိတ်သင်္ဂဟ ဆွေမျိုးသားချင်းတို့က သမားတစ်ယောက်ထံ ဆောင်ကြဉ်းသွားအံ့၊ ထိုအခါတွင် လူနာက အကျွန်ုပ်အား မြားဖြင့် ပစ်သူကို မသိရသမျှ မြားကိုမဖြုတ်ရပြီ၊ မြားပစ်သမားသည် ခတ္တိယ (စစ်သည်တော် တန်းစား) မျိုးနွယ်လော၊ ဗြာဟ္မဏ (ရဟန်းပုဏ္ဏား) အမျိုးနွယ်ပင်လော၊ သို့မဟုတ် ဝေဿ(ကုန်သည်လယ်လုပ်)အတန်းအစားလော၊ သုဒ္ဒ(ဇာတ်နိမ့်) ထဲကပင်လော၊ သူ့အမည်၊ သူ၏ဆွေမျိုးအမည်က အဘယ်ဖြစ်သနည်း။ အရပ်မြင့်သလား၊ ပုသလား၊ အလယ် အလတ်ပဲလား၊ အသားအရေက မည်းသလား၊ ညိုသလား၊ ရွှေရောင်အဆင်းလား၊ ဘယ်ရွာ၊ ဘယ်

၁ ။ နှစ်ဦးစလုံး လွတ်လွတ်လပ်လပ်ရှိသည်။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ကတိ ဝန်ခံချက်များဖြင့် ချည်နှောင်ထားမှုမရှိဟု ဆိုလိုသည်။

မြို့၊ ဘယ်နိဂုံးက လာခဲ့သနည်း။"

"အဘယ်လေးမျိုးဖြင့် ပစ်ခွင်းလိုက်သည်ကို မသိရသမျှ မြားကို မဖြုတ်ရပြီ၊ မည်ကဲ့သို့ လေးကြိုးကို အသုံးပြုလိုက်သနည်း၊ မြားတံက မည်သည့်အမျိုးအစားဖြစ်သနည်း၊ မြားတံပေါ်တွင် မည်သည့်အမွေးဖွားများ တပ်ထားသနည်း၊ မြားဦးကို မည်သည့်အရာဝတ္ထုဖြင့် ပြုလုပ်ထားသနည်း" စသည်ဖြင့် မေးမြန်းစုံစမ်းသည်ဟု ဆိုပါတော့၊ ထိုသူသည် ၎င်းသိလိုသော ဤအကြောင်းအရာများ တစ်ခုမျှမသိရှိနိုင်မီ အသက် သေဆုံးရပေမည်။

"မာလုကျပုတ္တ၊ ဤနည်းတူစွာပင် တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် စကြဝဠာသည် အစဉ်အမြဲတည်သလော၊ မတည်သလော အစရှိသော ပုစ္ဆာတို့ကို မဖြေမချင်း မြတ်စွာဘုရားထံ၌ရဟန်းမဝတ်ဟု ပြောကြားအံ့၊ ထိုသူသည် အသက်သေဆုံးသည့်တိုင်အောင် တထာဂတထံမှ ဤပုစ္ဆာများ၏အဖြေတို့ကို ရရှိမည်မဟုတ်ပေ"။

ထို့နောက် ဗုဒ္ဓသည် မာလုကျပုတ္တအား ရဟန်းဝတ်၍ သူတော်ကောင်းတရားကျင့်နိုင်ရန် ဤအယူအဆ သဘောတရားများ အပေါ် မတည်ရှိကြောင်း ရှင်းလင်းဟောပြတော်မူလေသည်။ ဤပြဿနာရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ မည်ကဲ့သို့ထင်မြင်ယူဆစေကာမူ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿတို့ ရှိမြဲရှိနေမည်။ "ဤဘဝ၌ပင် ၎င်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ (နိဗ္ဗာန်)ကိစ္စကိုသာ ငါဘုရား ဟောကြားတော်မူပေသည်" ဟု မိန့်မြွက်တော်မူလေသည်။

"မာလုကျပုတ္တ၊ ဒါကြောင့် မည်သည့်အကြောင်းအရာများကို ငါဘုရားဟောကြားသနည်း၊ မည်သည့်အကြောင်းအရာများကို ငါဘုရား မဟောကြားသနည်း ရှင်းလင်းမပြသနည်း ဆိုသည်တို့ကို ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းထားလော့။ မည်သည့်အကြောင်းအရာများကို ငါဘုရား မဟောကြားသနည်း၊ စကြဝဠာသည် အစဉ်အမြဲ တည်သလော၊ မတည်သလော၊ (အထက် ဖော်ပြပါအယူအဆ – ၁၀ မျိုး)စသည်တို့ကို ငါဘုရား ရှင်းလင်း

ဖော်ပြဟောကြားတော်မမူ။

"မာလုကျပုတ္တ၊ ဤအကြောင်းအရာများကို ငါဘုရား အဘယ့်ကြောင့် မဟောကြားပေသနည်း။ ဤ အယူအဆ သဘောတရားများသည် အသုံးမဝင် အရာမရောက်၊ သူတော်မြတ်တို့၏လုပ်ငန်း ကျင့်စဉ် နှင့် အခြေခံဆက်စပ်ခြင်းမရှိ။ ငြီးငွေ့ရွံရှာခြင်း၊ တွယ်တာမှုကင်းခြင်း၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၊ ချမ်းမြေ့ခြင်း၊ ထိုးထွင်းသိမြင်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ခြင်း အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုမပြု။ ထို့ကြောင့် ဤအကြောင်းအရာများကို သင့်အား မဟောကြားခြင်း ဖြစ်သည်။"

"ဒါဖြင့်လျှင် မာလုကျပုတ္တ၊ သင့်အား အဘယ်တရားများကို ငါဘုရား ဟောကြားပေသနည်း၊ သင့်အား ဒုက္ခအကြောင်းကို ရှင်းလင်း ဟောကြားသည်၊ ဒုက္ခဖြစ်ပေါ်ခြင်း(သမုဒယ)အကြောင်း၊ ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းခြင်း (နိရောဓ) အကြောင်း၊ ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းရာရောက်ရန်လမ်းစဉ်(ဒုက္ခနိရောဓ ဂါမိနိ ပဋိပဒါ[၁])အကြောင်းကို ဟောကြားသည်။

အဘယ့်ကြောင့် ဤအကြောင်းအရာများကို ဟောကြားပေသနည်း။ မာလုကျပုတ္တ ဤအကြောင်းအရာများသည် အသုံးဝင် အရာရောက်သည်၊ သူတော်မြတ်တို့၏ လုပ်ငန်းကျင့်စဉ်နှင့် အခြေခံဆက်စပ်လျက် ရှိသည်။ ငြီးငွေ့ရွံရှာခြင်း ဖြစ်စေသည်၊ တွယ်တာမှုကင်းစေသည်၊ ချုပ်ငြိမ်းစေသည်၊ ချမ်းမြေ့စေသည်၊ ထိုးထွင်းသိမြင်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ခြင်းအလို့ငှာသာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုပြုသည်။ ထို့ကြောင့် ဤအကြောင်းအရာများကို ငါဘုရား ရှင်းလင်းဟောပြခြင်း ဖြစ်ပေသည်[၂]"။

---

၁ ။ ဤသစ္စာလေးပါး တရားများကို အခန်း(၄)တွင် ရှင်းလင်း ဖော်ပြထားသည်။

၂ ။ ဗုဒ္ဓ၏ဆိုဆုံးမစကားသည် မာလုကျပုတ္တအား လိုအပ်သောအကျိုးကို ပြီးစေဟန်ရှိပေသည်။ အကြောင်းမူ အခြားတစ်နေရာတွင် မာလုကျပုတ္တသည် ဗုဒ္ဓထံသို့ တစ်ဖန် ဆည်းကပ်ပြန်၍ တရားခံယူပြီးနောက် ရဟန္တာဖြစ်သွားကြောင်း ဖော်ပြထားပေသည်။
အင်္ဂုတ္တိုရ်(ကိုလံဘို ၁၉၂၉) စာမျက်နှာ (၃၄၅–၃၄၆)။

မာလုကျပုတ္တအား ဗုဒ္ဓက ရှင်းလင်းဟောပြသော သစ္စာလေးပါး တရား၏အကြောင်းကို ယခုကျွန်ုပ်တို့ လေ့လာကြပေအံ့။